

મુંબઈ સમાચાર

R.N.I. No. GUJ GUJ /2019/58486 *

મુંબઈથી પ્રસિદ્ધ થતું ■ સ્થાપના: ૧ જુલાઈ ૧૮૨૨ ■ પુસ્તક: ૨૦૪ ■ Volume 68 ■ Issue 285 ■ વિક્રમ સંવત ૨૦૮૨
માર્ગશીર્ષ સુદ-૧૩ ■ મુંબઈ ■ MUMBAI SAMACHAR ■ www.bombaysamachar.com ■ 3 December 2025, Wednesday ■ REGD.No. MCS/058/2018-20

બુધવાર, ૩ ડિસેમ્બર ૨૦૨૫, કિંમત રૂ ૧૦.૦૦

ઈન્ટરવલ પૂર્તિ

LIKE & FOLLOW: /Mumbaisamachar4u

ગુજરાતી ટ્રાવેલ માર્કેટ માં હરંમેશ કંઈક અલગ અને વિશેષ એવા સર્વ થી અલગ "ફોરમ વિરલ શાહ" દ્વારા સંચાલિત રાજસ્થાની મહારાજ સાથે ની ગ્રુપ ટુરો...

FORAM WORLDWIDE
#ChaloForumKeSang

100% PURE VEG & JAIN FOOD

ONE COUNTRY TWO SEASONS

JAPAN

11 DAYS 12 DAYS

CHERRY BLOSSOM

- વર્લ્ડ ક્લાસ એર લાઇન્સ માં મુસાફરી
- Todaiji Temple અને Nara Deer Park
- PAID CHERRY BLOSSOM SPOTS ની મુલાકાત
- Hakone રોપવે સાથે Lake આશી કુઝ
- Osaka Aquarium
- KOBE EARTHQUAKE MUSEUM
- 2 વખત બુલેટ ટ્રેન ની મુસાફરી
- TIPS, VISA, INSURANCE
- ઓસાકા CASTLE (INSIDE)
- MT FUJI - લેવલ 5
- Umeda Sky Tower
- ગામ્બુ Forest

TOKYO | HAKONE | NAGOYA | KYOTO | OSAKA
HIROSHIMA | KOBE | NAGANO | TATEYAMA | TOYAMA

GET A CHANCE TO TRAVEL WITH OWNER FORAM SHAH

ALPINE ROUTE

- START TO END મહારાજ દ્વારા સ્વાદિષ્ટ ભોજન
- 3 વખત બુલેટ ટ્રેન ની મુસાફરી - Alpine Route
- એલ્પાઇન રુટ ની ટુર માં સ્નો મંકી ટુર
- Tokyo Sky Tree (450m) Top Level
- Osaka Aquarium
- શિંજુકુ ગાર્ડન
- ઓસાકા CASTLE
- Imperial Palace
- આસાકુસા ટેમ્પલ
- સુમિદા રિવર કુઝ
- 3D Team Labs
- શિરાકાવા-ગો Village
- SNOW MONKEY

MAR 19,21,23,24,25,26,31

APR 2,5,8,11,16,20,28

MAY 10,22

ONLY TRAVEL COMPANY PIONEER FOR KITCHEN CARAVAN SERVICES SINCE 2019

GET A CHANCE TO TRAVEL WITH OWNER FORAM SHAH

UK SCOTLAND with Ireland

LONDON | LIVERPOOL | DUBLIN | BIRMINGHAM
BELFAST | EDINBURGH | OXFORD | GLASGOW | MANCHESTER

- CASTLE સ્ટે માં મુકામ (ONLY WITH FORAM WORLDWIDE)
- સ્કોટલેન્ડ ના પ્રખ્યાત WHISKEY MUSEUM ની મુલાકાત
- વર્લ્ડ હેરિટેજ સાઇટ GAIAT CAUSEWAY - આયર્લેન્ડ ની મુલાકાત
- ડાર્ક હેલ્થિસ - OLDEST BIRCH TREES OF IRELAND
- EDINBURGH CASTLE ની ઐતિહાસિક ગાઇડેડ ટુર
- TOWER OF LONDON (કોહીનુર સાથે) ગાઇડેડ ટુર
- MANCHESTER સ્ટેડિયમ ની ગાઇડેડ ટુર
- વિશ્વ વિખ્યાત OXFORD UNIVERSITY ની ગાઇડેડ ટુર
- વર્લ્ડ ફ્રેમ્સ CADBURY WORLD BIRMINGHAM ની મુલાકાત
- TITANIC MUSEUM ની મુલાકાત
- WINDSOR CASTLE ની મુલાકાત (ROYAL'S FAMILY 2ND HOME)
- STRATFORD UPON AVON - શેક્સપિયર BIRTH PLACE

યાદગાર ટુરો સાથે સાથે , લાલ લ્યો, ફોરમ વર્લ્ડવાઇડ ની મેગા ઓફર નો.. બુક કરાવો તમારા 2026 ના પ્રવાસો, અમારા 2025 ના જુના લાવે..

EUROPE HOLIDAYS		WORLDWIDE HOLIDAYS	
Grand Europe	17 DAYS	America	22 DAYS
Glimpse Europe	13 DAYS	Canada	12 DAYS
Charm Europe	10 DAYS	Egypt	10 DAYS
Essense of Italy	10 DAYS	South Africa	12 DAYS
Scandinavia - Lofoten	15 DAYS	Kenya	07 DAYS
Iceland	10 DAYS	Australia	11 DAYS
Arctic	12 DAYS	New Zealand	13 DAYS
Greece	08 DAYS	Dubai	07 DAYS
Spain Portugal	15 DAYS	Vietnam	10 DAYS
E. Europe Croatia	16 DAYS	Far East	09 DAYS
100% HYGENIC KITCHEN CARAVAN SINCE 18 YEARS		South America	16 DAYS
		South Korea	10 DAYS
		Turkey	12 DAYS
		OUR EXCLUSIVE INCLUSIONS	
 રાજસ્થાની મહારાજ દ્વારા બનાવેલ સ્વાદિષ્ટ ભોજન		 અનુભવી IN-HOUSE ગુજરાતી ટુર મેનેજરો	
 ઇન્સ્યોરન્સ અને ટીપ્સ નો ટુર કિંમત માં સમાવેલ		 કોઈ પણ પ્રકારના છુપા ખર્ચ નહીં	
 અગત્ય ના બંધાર જોવા લાયક સાઇટસીંગ નો સમાવેલ			

મોટાભાઈ.... વિશ્વના દરિયા થી પહાડો સુધી, હરંમેશ સાથે છે ફોરમ વર્લ્ડવાઇડ હોસ્પિટાલિટી

FORAM 9324366095 | JAY 9167008678 | BHAKTI 9321236935
DINESH 8591728602 | DHRUV 8169369686 | DIVYA 9833998338

HEAD OFFICE : ML SPACE, 3RD FLOOR, VILE PARLE WEST. OPP. JAIN MANDIR. MUMBAI

WWW.FORAMWORLDWIDE.COM | INFO@FORAMWORLDWIDE.COM | FOLLOW US ON   OTHER OFFICES AHMEDABAD | SURAT | RAJKOT | PUNE | USA | UAE

ઍર ઇન્ડિયાની બેદરકારી!

મુદત પૂરી થયેલા પ્રમાણપત્રો સાથે વિમાનને આઠ વખત ઉડાડ્યું

ડીજીસીએ એ ગંભીર નોંધ લઈ તપાસ શરૂ કરી છે

કોઈપણ વિચલનને અત્યંત ગંભીરતાથી લઈએ છીએ અને અમારી સંસ્થામાં તે સંપૂર્ણપણે અસ્વીકાર્ય છે. અમારા એક વિમાનના ઍરવર્ધિનેસ (ઉડ્ડયન યોગ્યતા) રિવ્યૂ સર્ટિફિકેટ એઆરસીની મુદત પૂરી થઈ ગઈ હોવા છતાં ઉડાન ભરવાની ઘટના દુર્ભાગ્યપૂર્ણ છે.

મુંબઈ : દેશના ઉડ્ડયન નિયમનકાર નાગરિક ઉડ્ડયન મહાનિર્દેશાલય ડીજીસીએ એ ગંભીર બેદરકારી બદલ ઍરલાઇન ઓપરેટર ઍર ઇન્ડિયાને ફટકાર લગાવી છે. ઍરલાઇન્સે ઉડ્ડયન પ્રમાણપત્રની મુદત પુરી થયેલા ઍરબસ ૩૨૦ વિમાન ઉડાવવાનું ચાલુ રાખ્યું હતું. આનાથી ઘણા મુસાફરોના જીવ અનેક વખત જોખમમાં મુકાયા હતા. અધિકારીઓના જણાવ્યા અનુસાર ઍરલાઇને ૨૪ અને ૨૫ નવેમ્બરના રોજ ઍરવર્ધિનેસ (ઉડ્ડયન યોગ્યતા) સર્ટિફિકેટની મુદત પુરી થઇ ગયેલા ૧૬૪ સીટવાળા અ૩૨૦ વિમાનને આઠ વખત ઉડાડ્યું હતું. એક એન્જિનિયરને ભૂલની જાણ થઇ અને ત્યારબાદ વિમાનને ગ્રાઉન્ડડ કરવામાં આવ્યું. નાગરિક ઉડ્ડયન મહાનિર્દેશાલય ડીજીસીએ એ તેને ગંભીર સુરક્ષા

ઓરેન્જ ગેટ-મરીન ડ્રાઈવ ડબલ ટનલનું કામ બુધવારથી શરૂ મુખ્ય પ્રધાનના હસ્તે આજે ઉદ્ઘાટન

મુંબઈ: ઓરેન્જ ગેટ-મરીન ડ્રાઇવ ડબલ ટનલ પ્રોજેક્ટનું કામ આખરે બુધવાર (૩ ડિસેમ્બર) થી શરૂ થશે. ટનલ બનાવવા માટે પ્રથમ ટનલ બોરિંગ મશીન (ટીબીએમ) ઓરેન્જ ગેટ ખાતે લોન્ચિંગ શાફ્ટથી ઉતારવામાં આવશે. ચેમ્બુર અને સીએસએમટી વચ્ચે ઝડપી મુસાફરી માટે એમએમઆરડીએ દ્વારા બનાવવામાં આવેલ ૧૬.૮ કિમી લાંબો ઇસ્ટર્ન ફ્રીવે ૨૦૧૩ માં ટ્રાફિક માટે ખુલ્લો મૂકવામાં આવ્યો હતો. આ ઇસ્ટર્ન ફ્રીવે ને કારણે ચેમ્બુર અને સીએસએમટી વચ્ચેનું અંતર ૨૦ થી ૨૫ મિનિટમાં કાપી શકાય છે. જોકે ચેમ્બુરથી સીએસએમટી ઝડપથી પહોંચ્યા પછી મરીન ડ્રાઇવ અને ચર્ચગેટ તરફ જતા વાહનોને (જુઓ પાનું ૪) ►►

થાણેના ગાયમુખથી મીરા-ભાયંદર મેટ્રો-૧૦ ફાસ્ટ ટ્રેક પર ૮,૦૦૦ કરોડનો મેટ્રો પ્રોજેક્ટ ૨૦૩૦માં પૂરો થશે

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)

મુંબઈ: થાણેના ગાયમુખથી મીરા-ભાયંદરના શિવાજી ચોક વચ્ચે દોડનારી ૯.૭ કિલોમીટર લાંબી મેટ્રો-૧૦ પ્રોજેક્ટ પર બહુ જલદી કામ શરૂ થવાનું છે. લગભગ ૮,૦૦૦ કરોડ રૂપિયાના ખર્ચે બનનારી મેટ્રો-૧૦ની ડેડલાઈન ૨૦૩૦ની છે. આ પ્રોજેક્ટ માટે ૧૫ ડિસેમ્બર સુધીમાં ટેન્ડર બહાર પાડવામાં આવવાના છે. થાણેના ગાયમુખથી શરૂ થઈને મીરા-ભાયંદરના શિવાજી ચોક સુધી દોડનારી મેટ્રો-૧૦ સંપૂર્ણ એલિવેટેડ રૂટ રહેશે. આ રૂટ પર પાંચ સ્ટેશન પ્રસ્તાવિત છે, જેમાં ગાયમુખ રેતી બંદર, ચેના ગાંવ, વર્સોવા ગાવ, કાશીમીરા અને મીરાગાવ થઈને તે શિવાજી ચોક સુધી પહોંચશે. રાજ્યના પરિવહન વિભાગના પ્રધાન પ્રતાપ સરનાઈકે જણાવ્યું હતું કે થાણેના ગાયમુખ અને શિવાજી ચોક વચ્ચેની મેટ્રો માટે લાંબા સમયથી રાહ જોવામાં આવી રહી હતી. આખરે આ પ્રોજેક્ટ પાટે ચઢવાનો છે. આ પ્રોજેક્ટ માટે ૧૫ ડિસેમ્બરના ટેન્ડર બહાર પાડવામાં આવવાના છે. આ રૂટ પર ૨.૩૧ સુધીમાં રોજના ૪.૬૬ લાખ પ્રવાસીઓ પ્રવાસ કરશે (જુઓ પાનું ૪) ►►

મુંબઈને મળશે પોતાનું સ્વતંત્ર ઍર ક્વોલિટી ઈન્ડેક્સ મોનિટરિંગ પ્લેટફોર્મ સુધારાઈનો આઈઆઈટી-કાનપુર સાથે સંયુક્ત પ્રયાસ

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)

મુંબઈ: મુંબઈમાં મોટા પ્રમાણમાં ચાલી રહેલા ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર પ્રોજેક્ટને પગલે ધૂળ અને પ્રદૂષણનું પ્રમાણ સતત વધી રહ્યું છે. પ્રદૂષણને નિયંત્રણમાં લાવવા અનેક ઉપાયયોજના મૂકવામાં આવ્યા બાદ હવે મુંબઈ મહાનગરપાલિકાએ હવાની ગુણવત્તાનો વાસ્તવિક સમય, ડેટા જાણવા માટે ઈન્ડિયન ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ટેકનોલોજી (આઈઆઈટી) કાનપુર સાથે મળીને મુંબઈ માટે એક સમર્પિત ઍર ક્વોલિટી ઈન્ડેક્સ મોનિટરિંગ પ્લેટફોર્મ શરૂ કરવાની યોજના બનાવી છે, જેને મુંબઈ

ઍર નેટવર્ક ફોર એડવાન્સ સાયન્સ(માનસ) નામ આપવામાં આવ્યું છે. આ પ્રોજેક્ટ ૨૦૨૬ના મધ્ય ભાગમાં શરૂ થવાની અપેક્ષા છે. મુંબઈમાં હાલ ૨૬ કન્ટીન્યુઅસ એમ્બિયન્ટ ઍર ક્વોલિટી મોનિટરિંગ સ્ટેશન છે, જે સેન્ટ્રલ પોલ્યુશન કંટ્રોલ બોર્ડના ડેશબોર્ડ સાથે જોડાયેલું છે. તેમ જ તે બે કિલોમીટર ત્રિજ્યામાં આવેલા વિસ્તાર માટે રીઅલ ટાઈમ એક્યુઆઈ ડેટા ઉપલબ્ધ કરે છે, જેની જાળવણીનું કામ પાલિકા દ્વારા કરવામાં આવે છે. માનસમાં ૭૫ એક્યુઆઈ સેન્સર હશે જે હાઈપરલોકલ, રીઅલ ટાઈમ (જુઓ પાનું ૪) ►►

ઉદ્ધવ ઠાકરેની શિવસેના સંજય રાઉતના કારણે તૂટી: ભાજપ

મુંબઈ: શિવસેનાના ભંગાણ માટે સંજય રાઉત જ જવાબદાર છે અને તેમની જીભને કારણે જ ભાજપ ઠાકરેની શિવસેના તૂટી હતી અને હજી પણ તેઓ સુધરતા નથી, એવા શબ્દોમાં ભાજપના નેતા ગિરિશ મહાજને સંજય રાઉત દ્વારા એકપાથ શિંદેના નેતૃત્વ હેઠળની શિવસેનામાં અમિત શાહ ભંગાણ પાડશે એવા નિવેદનની ઝાટકણી

થાણે: લગ્ન મુલતવી રાખવાના પરિવારજનોના આગ્રહને કારણે હતાશ થયેલા ૧૯ વર્ષના યુવકે ગળાફાંસો ખાધો હોવાની ઘટના ડોંબિવલી વિસ્તારમાં બની હતી. ડોંબિવલીમાં રહેતો મૃતક ઝારખંડનો વતની હતો અને તેના વતનમાંથી યુવતીને પ્રેમ કરતો હતો. તે યુવતી સાથે લગ્ન કરવા માગતો હતો. જોકે પરિવારજનોએ તેને લગ્ન માટે કાયદેસર રીતે માન્ય ૨૧ વર્ષની ઉંમર સુધી રાહ જોવા માટે કહ્યું હતું, જેને કારણે તે હતાશ થઇ ગયો હતો.

દક્ષિણ મુંબઈ સહિત પૂર્વ ઉપનગરમાં પાણીના ધાંધિયા

નાગરિકોને પીવાનું પાણી નહીં મળ્યું, સાર્વજનિક શૌચાલયોમાં પણ પાણી બંધ (અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)

મુંબઈ: મુંબઈ મહાનગરપાલિકાએ ઘાટકોપર અમલ મહેલ પાસે અંડર ગ્રાઉન્ડ ગ્રાઉન્ડ વોટર ટનલ સાથે પાઈપલાઈનને જોડવાનું કામ હાથમાં લીધું હતું, જે નિયોજિત ૩૦ કલાકથી પણ વધુ સમય ચાલતા મુંબઈના અનેક વિસ્તારોમાં સતત બીજા દિવસે પણ પાણી પુરવઠો ખોરવાઈ ગયો હતો. પાલિકા પ્રશાસને પાણીપુરવઠો બાબતે મોડે સુધી કોઈ સ્પષ્ટતા નહીં કરતા સોમવાર બાદ મંગળવારે પણ નાગરિકોને પાણી માટે વલખા મારવા પડ્યા હતા. મંગળવાર મોડી રાત સુધી કામ ચાલ્યું હોવાથી આજે કદાચ પાણીપુરવઠો પૂર્વવત્થ થવાની શક્યતા છે. અમર મહેલ જંકશન પાસે અંડર ગ્રાઉન્ડ વોટર ટનલના (જુઓ પાનું ૪) ►►

ક્યાં થઈ હાલાકી?

દક્ષિણ મુંબઈમાં કોલાબા, ફોર્ટ, વાડીબંદર, દાણા બંદર, ડોંગરી, બીપીટી વિસ્તારથી લઈને મસ્જિદ બંદર, મુંબઈ સેન્ટ્રલ, ભાયખલા, મહાલક્ષ્મી, ચિંચપોકલી, મઝગાંવ, પરેલ, સાયન, દાદર, વડાલા, નાયગાંવ, શિવડી જેવા અનેક વિસ્તારોમાં પાણીપુરવઠાને ફટકો પડ્યો હતો. તો પૂર્વ ઉપનગરમાં કુર્લાથી લઈને ચેમ્બુર, માનપુર્દ, ઘાટકોપર, ગોવંડી, માહુલ, વિઘાવિહાર, ઘાટકોપરમાં પંતનગર, ગારોડિયા નગર, કામરાજ નગર, ચિરાગ નગર, માણેકલાલ, એલ.બી.એસ. રોડ, ગોદરેજ, વિકોલી વિલેજ, ઘાટકોપર પશ્ચિમમાં નારાયણ નગર, સર્વોદય, ગંગાવાડી સહિત વિકોલી પૂર્વમાં ટાગોર નગર, કન્નમવાર નગર, કાંજુરમાર્ગ પૂર્વ, ભાંડુપ પૂર્વ અને નાહૂર પૂર્વમાં પાણીને લઈને નાગરિકોને ભારે હાલાકી થઈ હતી. ■

ચોમાસા પહેલા સાયન ફ્લાયઓવર ખુલ્લો મુકાશે પહેલી જૂનના ઉદ્ઘાટન થવાની શક્યતા

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)

મુંબઈ: સાયન ફ્લાયઓવરનું કામ આગામી ચોમાસા પહેલા પૂરું કરીને તેને જૂન, ૨૦૨૬ થી વાહનવ્યવહાર માટે ખુલ્લો મૂકવાની મુંબઈ મહાનગરપાલિકાની યોજના છે. હાલ પૂલ માટેના ગર્ડર નાગપૂર અને અંબાલાની ફેક્ટરીમાં બની રહ્યા છે અને આવતા વર્ષે માર્ચ અને એપ્રિલમાં બંને તરફના ગર્ડર બેસાડવાની યોજના હોવાનું ઉચ્ચ અધિકારીએ જણાવ્યું હતું. સાયન પૂર્વ અને પશ્ચિમને જોડનારા સાયન ફ્લાયઓવરના પુનઃ બાંધકામને મુદ્દે સોમવારે પાલિકા મુખ્યાલયમાં પાલિકા, ટ્રાફિક પોલીસ અને રેલવે વિભાગના અધિકારીઓની એક બેઠક યોજાઈ હતી. પાલિકાના એડિશનલ કમિશનર અભિજિત બાંગરે જણાવ્યું હતું કે ૩૧ મે, ૨૦૨૬ સુધીમાં ફ્લાયઓવરનું કામ પૂરા કરવાના રહેશે અને જૂન મહિનામાં સુધીમાં જિજ્ઞને કોઈ પણ હિસાબે શરૂ કરવાનું આયોજન છે. અભિજિત બાંગરે જણાવ્યું હતું કે સાયન જિજ્ઞનું રેલવે હદમાં આવતું કામ (જુઓ પાનું ૪) ►►

મધ્ય રેલવેની મૂંઝવાણ

૧૫ કલાકના બ્લોક માટે ૧૨૫૦ લોકલ અને ૪૦ એક્સપ્રેસ ટ્રેનો રદ કરવી પડે

પશ્ચિમ રેલવેમાં ૬૦ દિવસનો બ્લોકને કારણે ટ્રેનો મોડી-રદ્ થવાથી પ્રવાસીઓ હેરાન

બંધ કરવી પડશે, જેના કારણે ૪૦ એક્સપ્રેસ અને ૧૨૫૦ લોકલ ટ્રેનો પ્રભાવિત થઈ શકે છે. આ જ કારણ છે કે મધ્ય

રેલવે સમક્ષ પ્રશ્ન ઉભો થયો છે કે ૧૫ કલાકનો બ્લોક કે વી રીતે લેવો? આ દરમિયાન પશ્ચિમ રેલવેમાં ૬૦ દિવસનો બ્લોકને કારણે ટ્રેનો મોડી-રદ્ થવાથી પ્રવાસીઓ હેરાન થઈ રહ્યા છે. મધ્ય રેલવેના એક વરિષ્ઠ અધિકારીએ જણાવ્યું હતું કે જો બ્લોક દરમિયાન સીએસએમટી અને દાદર વચ્ચેની ચારેય લેન બંધ રહેશે, તો દેશના વિવિધ ભાગોમાંથી સીએસએમટી પહોંચતી લગભગ ૪૦ મેલ/એક્સપ્રેસ અને (જુઓ પાનું ૪) ►►

ચૂંટણી-મત ગણતરી મુલતવી

મેં તો આવું પહેલીવાર જોયું: ફડણવીસ

મુંબઈ: મેં હજી સુધી આદેશ વાંચ્યો નથી. પરંતુ ખંડપીઠે આપેલા ચુકાદાને બધાએ સ્વીકારવો જ પડશે. છેલ્લા ૨૫-૩૦ વર્ષથી હું સ્થાનિક સ્વરાજ્યની ચૂંટણીઓ જોઈ રહ્યો છું. પરંતુ પહેલીવાર એવું થઈ રહ્યું છે કે જાહેર થયેલી ચૂંટણીઓ મુલતવી રાખવામાં આવી રહી છે અને પરિણામ પણ મોડા આવી રહ્યા છે. આ પદ્ધતિ બહાર નથી. નાગપુરની ખંડપીઠ સ્વાયત્ત છે, ચૂંટણી પંચ પણ સ્વાયત્ત છે અને તેમનો નિર્ણય સ્વીકારવો જ પડે. જોકે, થાય છે એવુંકે જે ઉમેદવારો સખત મહેનત કરે છે અને પ્રચાર કરે છે તેમને નિરાશ થાય છે. સિસ્ટમની ભૂલોને કારણે આવું થાય તે યોગ્ય નથી. મને લાગે છે કે ચૂંટણી પંચે ઘણી ચૂંટણીઓનું આયોજન કરવાનું છે. ચૂંટણી પંચે આ પ્રક્રિયામાં સુધારો કરી આગામી ચૂંટણીમાં એનું પુનરાવર્તન ન થાય એનું ધ્યાન રાખવું જોઈએ, (જુઓ પાનું ૪) ►►

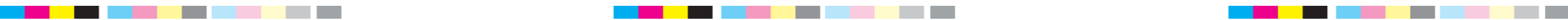
એમ ફડણવીસે કહ્યું હતું. કાયદાનું ખોટું અર્થઘટન કરવામાં આવી રહ્યું છે એવો અભિપ્રાય વ્યક્ત કરી દેવેન્દ્ર ફડણવીસએ વધુમાં જણાવ્યું હતું કે મને ખબર નથી કે ચૂંટણી પંચના વકીલ કોણ છે અને હું તેમનો આદર જાળવી આ કહી રહ્યો છું. મને લાગે છે કે આ ખોટું અર્થઘટન છે. ચૂંટણી પ્રક્રિયા તેમાંથી પસાર થઈ રહી છે. કોઈ અદાલતના દરવાજા ખટખટાવે અને તેને રાહત ન મળી હોય તો પણ ચૂંટણી મુલતવી રાખવામાં આવે એ બબરૂ નથી. હવે હું તેના વિશે વધુ કંઈ નથી કહેવા માગતો. હું ચૂંટણી પંચથી નહીં કાયદાકીય પ્રક્રિયાથી નારાજ છું. માત્ર ૨૪ બેઠક માટે મદદના બાકી હોવાથી મને નથી લાગતું કે તમામ મતગણતરી મુલતવી રાખવી યોગ્ય છે, પરંતુ હું તેનાથી વધુ કંઈ નહીં કહું. ■

મતગણતરી મુલતવી રાખવી એ મતચોરીનો દાવ? કોંગ્રેસનો આક્ષેપ

નાગપુર: નાગપુર ખંડપીઠે આપેલા આદેશ પછી રાજ્યની ચૂંટણી પ્રક્રિયા સામે ફરી એકવાર સવાલ ઊભો થયો છે ત્યારે કોંગ્રેસ નેતા અને વિરોધી પક્ષ નેતા વિજય વેડ્ડીવારે સરકાર અને ચૂંટણી પંચની ઝાટકણી કાઢી છે. આ આદેશ અનુસાર મત ગણતરીની તારીખ ૨૧ ડિસેમ્બર સુધી મુલતવી રાખવામાં આવી છે, જેને વેડ્ડીવારે લોકશાહીનું ગળું દબાવવાનો પ્રયાસ ગણાવ્યો છે. નાગપુર ખંડપીઠનો નિર્ણય ચૂંટણી પ્રક્રિયા માટે આઘાતજનક છે અને તેના માટે રાજ્ય સરકાર અને ચૂંટણી પંચ બંને જવાબદાર છે એમ જણાવી વિજય વેડ્ડીવારે આરોપ મૂક્યો હતો કે ઓબીસીને ૨૭

ટકા અનામત આપવામાં આવી છે એ દર્શાવવા માટે સરકાર સુપ્રીમ કોર્ટના ચુકાદાનું ખોટું અર્થઘટન કરવાનો પ્રયાસ થયો છે. આ સરકાર કંઈ દિશામાં કામ કરે છે? વેડ્ડીવારે મતગણતરી મુલતવી રાખવાના નિર્ણય સામે પણ સખત વાંધો ઉઠાવી જણાવ્યું હતું કે ચૂંટણી પંચ સરકારના હાથની કઠપૂતળી બની ગયું છે. તેમના ઈશારે જ કામ થઈ રહ્યું છે એ હવે સ્પષ્ટ થઈ ગયું છે. રાજ્યમાં અનેક ચૂંટણીઓ યોજાઈ છે, પરંતુ આવી ઘટના ક્યારેય નથી બની નથી. ફડણવીસ સરકારને ચૂંટણી પ્રક્રિયામાં દખલ કરવા માટે તેમણે દોષી ઠેરવી હતી. ■

વોશિંગ્ટનના કોલેજીયલ રીસર્ચરના અનુસાર પોલીસ સ્ટેશનનો સ્ટાફ ઘટનાસ્થળે તપાસ માટે આવી પહોંચતો હતો. યુવકના મૃતદેહને પોસ્ટમોર્ટમ માટે મોકલવામાં આવ્યા બાદ પોલીસે આ પ્રકરણે એડીઆર દાખલ કરીને તપાસ આદરી હતી. (પીટીઆઈ)■

ઈન્ડિયન

 કવર સ્ટોરી
નિલેશ વાઘેલા
feedback@bombsamachar.com

ભારતનું અર્થતંત્ર મજબૂતી દર્શાવી રહ્યું છે તો બીજી તરફ ફોરેક્સ માર્કેટમાં રૂપિયો વિક્રમી નીચા સ્તરે પટકાયો છે. આર્થિક ડેટા અર્થતંત્ર સાબૂત હોવાનો નિર્દેશ કરી રહ્યાં હોવા છતાં, ડોલર સામે રૂપિયો નવા નીચા સ્તરે પટકાતા અર્થનિરીક્ષકો પણ સહેજ ચિંતામાં મૂકાયા હતા. લગભગ બે અઠવાડિયા પહેલા ૮૯.૪૯નું વિક્રમી નીચું સ્તર બતાવ્યા બાદ આ સપ્તાહની શરૂઆતે સોમવારે ગબડવાનું ચાલુ કરીને મંગળવારે રૂપિયો સત્ર દરમિયાન નેવું સુધીના તળિયે અથડાયા પછી ૪૨ પૈસાના જોરદાર કડાકા સાથે ડોલર સામે ૮૯.૯૫ બોલાયો હતો.

અચરજ પમાડે એવી વાત એ છે કે, ભારતે તમામ અપેક્ષાઓ કરતાં વધુ સકારાત્મક જીડીપી આંકડા જાહેર કર્યા પછી તરત જ ભારતીય ચલણમાં ઘટાડો શરૂ થયો હતો. સપ્ટેમ્બર ક્વાર્ટરમાં અર્થતંત્ર ૮.૨૦ ટકા વિકાસ પામ્યું છે, જે રોઇટર્સ પોલના અંદાજિત ૭.૩૦ ટકા સામે ઘણો ઊંચો આંકડો છે. બેંકરોએ જણાવ્યું હતું કે યુએસ-ભારત વેપાર સોદામાં પ્રગતિના અભાવ, આયાતકારોની હેરિંગ પ્રવૃત્તિ અને ચુકવણી સંતુલનની નબળી પરિસ્થિતિને કારણે ભારતીય ચલણ દબાણમાં છે, પરંતુ મજબૂત આર્થિક વૃદ્ધિને કારણે રૂપિયાને થોડો ટેકો મળ્યો છે.

અર્થશાસ્ત્રીઓ જણાવે છે કે, જેટલા લાંબા સમય સુધી કોઈ વેપાર સોદો નહીં થાય, તેટલા સમય સુધી રૂપિયા પર દબાણ રહેશે. ગયા મહિને યુએસ અને ભારતીય અધિકારીઓની ટિપ્પણીઓએ એવી આશા જગાવી હતી કે ભારતીય નિકાસ પરની પચાસ ટકા જેટલી ભારે ટેરિફ ટૂંક સમયમાં ઘટાડવામાં આવશે, પરંતુ કોઈ નક્કર કરારના અભાવે રૂપિયા પર ભારે અસર પડી છે.

ટેરિફના કારણે વેપાર અને પોર્ટફોલિયો પ્રવાહમાં ઘટાડો થયો છે, જેના કારણે ચલણને ટેકો માટે સેન્ટ્રલ બેંકના હસ્તક્ષેપ પર નિર્ભર રહેવું પડ્યું છે. વિદેશી રોકાણકારોએ વર્ષ દરમિયાન અત્યાર સુધી ભારતીય ઇક્વિટીમાંથી ૧૬ બિલિયન ડોલરથી વધુનું સોમ્પનું રોકાણ પાછું ખેંચી લીધું છે. નોંધવું રહ્યું કે, ભારતની વેપાર બાધ ઓક્ટોબરમાં સર્વાધિક ઉચ્ચ સ્તરે પહોંચી ગઈ હતી.

ફોરેક્સ માર્કેટના નિરીક્ષકો માને છે કે જો રૂપિયો ડોલર સામે નેવુંની સપાટીની આસપાસ અથડાતો રહેશે તો કદાચ ૯૧ સુધી પણ ગબડી શકે છે. રૂપિયાના અવમૂલ્યનનાં કારણોમાં અમેરિકા સાથેના વ્યાપાર કરારમાં વિલંબથી માંડીને સંકટોડિયા વર્ગના જોરદાર શોર્ટકવરિંગ, આયાતકારોની ડોલરમાં જબરી લેવાલી અને વિદેશી સંસ્થાકીય રોકાણકારોની એકધારી વેચવાલીને ટાંકી શકાય.

જોકે નાણાં મંત્રાલયે એવા સંકેત આપ્યા છે કે આમાં વધુ ચિંતા કરવાની જરૂર નથી. મંત્રાલય કહે છે કે ઇમર્જિંગ વલણો અનુસાર રૂપિયામાં નબળાઈ અને કુગાવાનો અંદાજ સુસંગત છે. સ્થાનિક ચલણ ધીમે ધીમે નબળું પડ્યું છે અને અન્ય ઊભરતા બજાર અર્થતંત્રો સાથે સુસંગત છે.

ભારતીય રૂપિયો ઓક્ટોબરમાં પ્રતિ યુએસ ડોલર ૮૭.૮-૮૮.૮૦ની સાંકડી રેન્જમાં ટ્રેડ થયો હતો, જે સપ્ટેમ્બરના સ્તરથી મોટાભાગે યથાવત રહ્યો હોવાનું ગણી શકાય. આ મર્યાદિત અસ્થિરતા વૈશ્વિક ચલણ બજારોમાં સંબંધિત સ્થિરતાના સમયગાળાને પ્રતિબિંબિત કરે છે, જે સ્થિર પોર્ટફોલિયો પ્રવાહ

અર્થતંત્ર સાબૂત છે તો રૂપિયો કેમ રોળાઈ રહ્યો છે ?

ચલણના ઝડપી અવમૂલ્યન સંદર્ભે નાણાં મંત્રાલય દ્વારા સબસલામતનો સંકેત

અને આરબીઆઇના પ્રવાહિતા અને વિદેશી વિનિમયના સક્રિય સંચાલન દ્વારા સમર્થિત છે, એમ નાણાં મંત્રાલયે ઓક્ટોબરના માસિક આર્થિક સમીક્ષા અહેવાલમાં જણાવ્યું હતું.

લાંબા વલણને જોતાં, માર્ચના અંતથી ઓક્ટોબર ૨૦૨૫ના અંત સુધીમાં યુએસ ડોલર સામે ભારતીય ચલણમાં ૩.૫ ટકાનો ઘટાડો થયો હતો, જે ઊભરતા બજારના ચલણ સાથે સંકળાયેલા વ્યાપક વલણો સાથે સુસંગત છે અને ધીમી ગતિનું અવમૂલ્યન દર્શાવે છે, એમ અહેવાલમાં જણાવાયું છે.

ભારત પર આઇએમએફના વાર્ષિક સ્ટાફ રિપોર્ટમાં ભારતની ચલણ વિનિમય દર પ્રણાલીના તેના વાસ્તવિક મૂલ્યાંકનને સ્ટેબલથી બદલીને ‘કોલ જેવી વ્યવસ્થા’ જાહેર કરીને કહેવામાં આવ્યું હતું કે વધુ વિનિમય દર સુગમતા બાદ આંચકાઓને શોષવા માટે મદદરૂપ થશે. આઇએમએફે પાછલા ડિસેમ્બરના અંતમાં ભારતના એક્સટેન્જ રેટ રીજીમને ફ્લોટિંગમાંથી ફરી

સ્ટેબલમાં વર્ગીકૃત કર્યું હતું, જ્યાં તે ગયા વર્ષના અંત સુધી રહ્યું હતું. એક્સચેન્જ રેટ રિજીમમાં ફેરફાર પાછલા એક વર્ષમાં રૂપિયામાં વધુ અસ્થિરતા અનુભવાયા પછી સ્થિરથી કોલ લાઇકની સ્થિતિ આવી છે.

આંતરરાષ્ટ્રીય નાણાં ભંડોળ મુજબ, કોલિંગ પેગ, એક એવી વ્યવસ્થા છે જેમાં ચલણના વિનિમય દરને સમયાંતરે નિશ્ચિત દરે નાની માત્રામાં અથવા પસંદગીના જથ્થાત્મક સૂચકાંકોમાં ફેરફારના પ્રતિભાવ અનુસાર ગોઠવવામાં આવે છે. ૨૦૨૪-૨૫માં રૂપિયાને મજબૂત બનાવવા માટે લગભગ ૪૦૦ બિલિયન ડોલરનું વેચાણ કર્યા પછી, સેન્ટ્રલ બેંકના તાજેતરના ડેટા મુજબ, ૨૦૨૫-૨૬ના પ્રથમ છ મહિનામાં આરબીઆઇનું વિદેશી ચલણનું કુલ વેચાણ માત્ર ૪૪.૩ બિલિયન રહ્યું છે.

ગ્લોબલ ટ્રેડ ટેન્શન અને યુએસ દ્વારા પચાસ ટકા ટેરિફ લાદવામાં આવી હોવા છતાં, વિદેશી વિનિમય બજારમાં ઘટાડો થયો હોવાથી રૂપિયો રેકોર્ડ નીચા સ્તરે પહોંચી ગયો છે. આઇએમએફએ પોતાના રિપોર્ટમાં જણાવ્યું હતું કે ભારત વિનિમય દરમાં વધુ સ્થિતિસ્થાપકતાને મંજૂરી આપવા માટે સારી સ્થિતિમાં છે. રિપોર્ટમાં એવું પણ નોંધ્યું છે કે તાજેતરના મહિનાઓમાં આરબીઆઇ દ્વારા કરવામાં આવેલા હસ્તક્ષેપોમાં સામાન્ય રીતે ઘટાડો થયો છે અને રૂપિયા સામે ડોલરના વિનિમય દરમાં ટ્રીમાર્ગીય ગતિવિધિઓમાં વધારો થયો છે.

આરબીઆઇનું વિનિમય દર અંગે જાહેર વલણ એ છે કે તે કોઈ ચોક્કસ સ્તરને લક્ષ્ય બનાવતું નથી અને ફક્ત અધોચ અસ્થિરતા ઘટાડવાનો પ્રયાસ કરે છે. તેના માસિક અહેવાલમાં, નાણાં મંત્રાલયે એમ પણ કહ્યું હતું કે સ્થાનિક કુગાવાનો અંદાજ પ્રોત્સાહજનક છે, વૈશ્વિક કોમોડિટીના ભાવમાં નરમાઈ, સૌમ્ય ઊર્જા બજારો અને લક્ષિત સ્થાનિક પુરવઠા હસ્તક્ષેપો ભાવ વધારાને નિયંત્રણમાં રાખવામાં મદદ કરે છે. જોકે, એ જ સાથે, મંત્રાલયના અહેવાલમાં ચેતવણી આપવામાં આવી હતી કે જોખમોનું સંતુલન સતત તકેદારી રાખવાની ખાતરી આપે છે.

ભારતનો મુખ્ય સ્ટિલ કુગાવો રેકોર્ડ નીચા સ્તરે પહોંચી ગયો છે, નવેમ્બરની શરૂઆતમાં જાહેર કરાયેલા ડેટા દર્શાવે છે કે ઓક્ટોબરમાં તે ઘટીને માત્ર ૦.૨૫ ટકા રહ્યો હતો, કેટલાક અર્થશાસ્ત્રીઓ ૨૦૨૫-૨૬ માટે સરેરાશ બે ટકાથી નીચે રહેવાની અપેક્ષા રાખે છે, જે આરબીઆઇના મધ્યમગણાના ચાર ટકાના લક્ષ્યાંક કરતાં ઓછો છે. આમ, કેન્દ્રીય બેંકની નાણાકીય નીતિ સમિતિ આગામી નાણાકીય વર્ષમાં પોલિસી રેપો રેટ ઘટાડી શકે છે. ૨૦૨૫માં અત્યાર સુધીમાં, એમપીસીએ રેપો રેટ ૧૦૦ બેસિસ પોઇન્ટ ઘટાડીને ૫.૫ ટકા કર્યો છે. ■

આ તો સ્કેમ છે...

પ્રફુલ શાહ
feedback@bombsamachar.com

બિહારના ચાર્જબાસા જિલ્લાના પશુપાલન વિભાગ ૧૯૯૬ના જાન્યુઆરીમાં પેડેલા દરોડામાં બનાવટી દસ્તાવેજો મળ્યા. રૂ. ૩૭.૭૦ કરોડનો ગોટાળો પશુઓના ચારા, દવા અને અન્ય સામગ્રીને નામે થયાનું પર્દાફાશ થયું. ‘એશિયન એજ’ અખબારે બોમ્બ ફોર્સે કે આ ગોટાળામાં મુખ્ય પ્રધાન લાલુપ્રસાદ યાદવની સંડોવણી છે. એ સમયે હજી આજની જેમ રાજ્યના સર્વેસર્વા મુખ્ય પ્રધાન છાશવારે ગોટાળાના આક્ષેપ થયા નહોતા.

આથી બિહારના રાજકારણમાં પ્રચંડ ભૂંકંપ આવી ગયો. પટણા હાઈ કોર્ટે તાત્કાલિક આ ઘટનાની તપાસ હાથ ધરવા સી.બી.આઈ.ને આદેશ આપી દીધો. આ ગોટાળામાં ૧૯૯૭માં સી.એમ. લાલુજી પર પહેલું આરોપનામું દાખલ થયું. આને લીધે રાજકીય દબાણ વધવા માંડ્યું. વધુ સમય મુખ્ય પ્રધાનની ગાદી ગરમ કરવાનું શક્ય ન હોવાના લાલુએ રાજીનામું આપી દીધું. પણ એક માસ્ટરસ્ટ્રોક સાથે મુખ્ય પ્રધાનની ગાદી પત્ની રાબડીદેવીને સોંપી દીધી. સત્તા ગઈ પણ અને રહી પણ.

રસોડાનો ચૂલો અને ઘરનો ઉંબરો છોડીને સત્તાની ગલીમાં સર્વેસર્વા બનનારાં રાબડીદેવી બિહારનાં પહેલાં મહિલા મુખ્ય પ્રધાન બની ગયાં. રાજકારણથી કાયમ દૂર રહેનારી ગુહિણીએ પતિના જેલવાસ દરમિયાન પોતાની ખુરશી સંભાળી હોય એવો આ ભારતીય રાજકારણનો પહેલો કિસ્સો હતો. અખબારી અહેવાલો મુજબ રાબડીદેવીનો તો મુખ્ય પ્રધાન બનવા સામે વિરોધ હતો. ઘણાંએ આ નિર્ણયને લાલુની રાજકીય જરૂરિયાતનું નામ આપ્યું. તો કેટલાકે પાછલા બારણેથી સત્તા ટકાવી રાખવાનો ખેલ ગણાવ્યો.

સ્વાભાવિક છે કે રાબડીદેવીને સત્તાભાર સંભાળવામાં ખાસસી તકલીફો નહીં. શરૂઆતમાં ટીકાકારો એમને ‘રબર સ્ટેમ્પ સી.એમ.’ કહીને મજાક ઉડાડવા માંડ્યા પણ સમયાંતરે આ બધા મહદઅંશે ચૂપ

ભ્રષ્ટાચારના ગ્રહણે લાલુના ‘ફાનસ’ને ઝાંખું પાડી દીધું

પત્ની રાબડીદેવી સાથે લાલુજી

થઈ ગયા. જો કે રાબડીદેવીએ ઘણાં વિવાદાસ્પદ નિવેદનો પણ કર્યાં. અણીના સમયે સ્ત્રીની ક્ષમતા અને તાકાતનો તેમણે પુરાવો આપી દીધો એનો ઈનકાર ન થઈ શકે.

શ્રીમતી રાબડીદેવી લાલુપ્રસાદ યાદવની વાત પૂરી કરીને ફરી ફોડ સ્કેમ કે ઘાસચારા ગોટાળા પર આવીએ. હવે સી.બી.આઈ.એ પોતાની તપાસ અનેકગણી વધારી દીધી. ચોઈબાસા ઉપરાંત ભાગલપુર, ડોરંગા અને દુમકામાં તપાસ થઈ. આમાં કરોડો રૂપિયાનો ભ્રષ્ટાચાર બહાર આવ્યો. એનો સરવાળો પહોંચ્યો રૂ. ૯૫૦ કરોડ સુધી.

અંતે ૧૯૯૭માં લાલુપ્રસાદ યાદવને પહેલીવાર જેલની સજા થઈ. પરંતુ તેમનું જેલમાં જામીન પર છૂટીને બહાર આવવાનું ચાલતું રહ્યું. આ અવરજવર વચ્ચે ૨૦૧૩માં ચાર્જબાસા મામલામાં પાંચ વર્ષની સજા ફરમાવાઈ. સાથોસાથ ૧૧ વર્ષ સુધી કોઈ પણ ચૂંટણી લડવા માટે અધોચ જાહેર કરી દેવાયા પછી તો ૨૦૧૭માં ડોરંગાના ૧૩૯.૩૫ કરોડના ગોટાળામાં ફરી પાંચ વર્ષની સજા અને રૂ. ૬૦ લાખનો દંડ કરાયો.

આ ઘાસચારા ગોટાળો એક કેસ નહોતો. ૫૩-૫૪ મામલાની તપાસ હાથ ધરાઈ હતી. આમાં ૫૦૦થી વધુ સાક્ષી હતા અને ૫૦ હજાર પાનાના દસ્તાવેજો હતા. સ્વાભાવિક છે કે કોઈ એક વ્યક્તિ

પોતે કે પોતાના હાથે આવા કારનામાં ન જ કરી શકે. આ મામલામાં સી.બી.આઈ.એ ૨૦૦થી વધીને દોષી ઠેરવ્યા હતા. આમાં લાલુપ્રસાદ યાદવ સાથે ભૂતપૂર્વ કોંગ્રેસી મુખ્ય પ્રધાન ડૉ. જગન્નાથ મિશ્રા પણ દોષિત સાબિત થયા હતા. પરંતુ મિશ્રાજી જેલની સજાથી બચી ગયા હતા. કેવી રીતે? આ કાનૂની દાવપેયની વિગતો સમજવી- સમજાવવી એ ખૂબ લાંબી પ્રક્રિયા છે.

બધા આરોપી અને દોષિતોમાં સૌથી વધુ ફોક્સમાં લાલુજી જ રહ્યા. એમની ચમક ને રમૂજ ટકી રહ્યા. જેલમાં રહેવા છતાં તેઓ પોતાના પક્ષ રાષ્ટ્રીય જનતા દળ (આર.જે.ડી.)નું સંચાલન બે દીકરા તેજસ્વી અને તેજપ્રતાપ થકી કરતા હતા.

છવેટે ૨૦૨૨માં આરોગ્યના કારણસર લાલુપ્રસાદ જામીન પર છૂટીને જેલની બહાર આવ્યા. પરંતુ એજ શાસક કે નેતાની ચમક ઘટી ગઈ. એમના પક્ષના ચૂંટણી ચિન્હ ફાનસની વાટ સત્તા વગર ઝબૂકઝબૂક થવા માંડી હતી. આ ગોટાળો બિહારના રાજકારણમાં એક કાળા પ્રકરણ તરીકે અંકિત થઈ ગયો. આ પ્રકરણે ભ્રષ્ટાચારના મૂળ કેટલાં વ્યાપક રીતે ફેલાયેલાં છે અને ઊંડાં ઊંટરેલાં છે એ બતાવી દીધું.

અલબત્ત વિરોધીઓએ ઘાસચારા ગોટાળાને ‘જંગલ રાજ’નું નામ આપ્યું. તો લાલુ સમર્થકોએ એને રાજકીય ધડૂત્રંગ ગણાવ્યું. આ કૌભાંડ બિહારના ગંદા રાજકારણ, ભ્રષ્ટાચાર અને સત્તાના ખેલની સાપસીડીની લાંબીલક કથા છે. અન્ય દૂધ ઘોયેલા છે એમ ન જ કહી શકાય. પણ છિંડે ચડ્યો એ ચોર જેવા હાલ છે.

આની સાથોસાથ ઘાસચારા ગોટાળાના ગ્રહણમાંથી લાલુપ્રસાદ યાદવ આજ સુધી મુક્ત થઈ શક્યા નથી. ૨૦૨૫ની વિધાનસભાની ચૂંટણીમાં તો દીકરાઓએ આ બદનામીથી પક્ષને બચાવવા બાપને પ્રચારથી સંદંતર અળગા રાખ્યા હતા. પરંતુ છતાં આર.જે.ડી.નું ફાનસ ગૂંહની ૨૪૩માંથી માંડ ૨૫ બેઠક જીતી શક્યું. આ સાથે યાદવ પરિવારનો કલહ પણ સતત અને વધુને વધુ બહાર આવી રહ્યો છે. સાથે પક્ષ ‘કાયમી’ મુખ્ય પ્રધાન જેવા નીતીશકુમાર અને ભાજપની યુતિ સામે ફરી ઊભા થવાનું લાલુ એન્ડ પાર્ટી માટે મુશ્કેલ લાગે છે. પણ રાજકારણમાં ક્યારેય કોઈ અંતિમ કે આખરી હોતું નથી. (સંપૂર્ણ) ■

 પ્રાસંગિક__અમૂલ દવે
feedback@bombsamachar.com

યુકેન પાસે સરેન્ડર થવા સિવાય બીજો કોઈ વિકલ્પ નથી

ઝેલેન્સ્કી પુતિન

યુકેનના પ્રમુખ વોલોદિમિર ઝેલેન્સ્કીએ યુદ્ધના શરૂઆતના દિવસોમાં નાના કે નબળા દેશની લાચારીને બરાબર વ્યક્ત કરી હતી. તેમણે કહ્યું હતું કે જ્યારે મોટા દેશો નક્કી કરી લે કે તમારા દેશનું ભવિષ્ય શું હોવું જોઈએ ત્યારે નાના દેશ પાસે કોઈ વિકલ્પ નથી રહેતો. નાના દેશને કાં તો લડવું કે મરવું પડે છે...

કાશ, એ જ સમયે આ મૂળ કોમેડિયને આ વાત સમજીને સમાધાન કર્યું હોત તો આજના જેવી લાચારી કે અશક્તિ એમનામાં ન હોત. નોબલ પારિતોષિક જીતવા માટે તલપાપડ અમેરિકાના પ્રમુખ ડોનલ્ડ ટ્રમ્પ યુકેન કે યુરોપના હિતની કોઈ પડી નથી. આ જ કારણથી ‘નાટો’ ની યુકેન અંગેની બેઠકમાં અમેરિકાના વિદેશ પ્રધાન માર્કો રુબિયો હાજરી આપવાના નથી. ઝેલેન્સ્કીના ખાસ ખાસ સલાહકાર આન્ડ્રી ચેર્મીકને કરાશન કેસમાં રાજીનામું આપવું પડ્યું છે. ઝેલેન્સ્કી અમેરિકા અને યુરોપની સહાય ચાઉં કરી ગયા છે. સૈનિકો યુદ્ધના મેદાન મોટી સંખ્યામાં છોડી રહ્યા છે. આ સૈનિકો ભૂખમરોથી પીડાય છે.

યુકેન કોમ્પ્રોમાઈઝ કે સરેન્ડર કરે એની રાહ જનતા જોઈ રહી છે. જનતા દેશની પાયમાલી કરનાર ઝેલેન્સ્કીને મારી નાખે એવો ભય છે. સમૃદ્ધ યુકેનની રિકવરીનો માર્ગ બહુ લાંબો છે. યુકેને ૨૮ મુદ્દાના પીસ પ્લાનના ૧૯ પોઇન્ટ માની લીધા છે. તેને ન તો ‘નાટો’નું સભ્યપદ કે અમેરિકા તરફથી સલામતીની ગેરંટી મળશે. ટ્રમ્પના ખાસ દૂત સ્ટીવ વિટકોફ રશિયા જઈને પુતિનને મળ્યા છે.

માર્કો રુબિયો સાથે યુકેન વતી નેશનલ સિક્યોરિટી કાઉન્સિલના વડા રૂસ્તમ ઉમેરોવ વાતચીત કરી રહ્યા છે. આ અધિકારી અમેરિકાની નિકટ છે. યુકેનનું ભવિષ્ય ટ્રમ્પ અને આડકતરી રીતે કહીએ તો ટ્રમ્પના મિત્ર પુતિનની દયા પર અવલંબે છે.

રશિયા-યુકેન યુદ્ધ તેના ચોથા વર્ષમાં પ્રવેશી રહ્યું છે. રશિયાના પૂર્ણ-માત્રાના આક્રમણથી શરૂ થયેલું આ યુદ્ધ યુરોપની જમીન પર બીજા વિશ્વ યુદ્ધ પછીનો આ સૌથી ભયાનક સંઘર્ષ છે. તાજેતરમાં ટ્રમ્પની મધ્યસ્થીથી શાંતિ વાતચીતમાં તેજી આવી છે, પરંતુ રશિયાના હુમલાઓ અને યુકેનની પ્રતિકાર ક્ષમતા વચ્ચે તણાવ વધી રહ્યો છે. અઠવાડિયાના અંતમાં રશિયાએ યુકેન પર સૌથી મોટા હવાઈ હુમલા કર્યા છે.

રશિયાએ ૩૬ મિસાઇલ્સ અને ૬૦૦થી વધુ ડ્રોન્સથી હુમલો કર્યો, જેમાં કિવમાં બે જણ માર્યા ગયા અને અનેક લોકો ઘાયલ થયા. યુકેનના વિદેશ મંત્રાલય અનુસાર, આવા હુમલાથી ૬,૦૦,૦૦૦થી વધુ લોકોને વીજળી વિના એટલે અંધારામાં ગરકાવ થયા હતા. પીસ પ્લાનમાં ૨૮ પોઇન્ટ છે.

જીનિવામાં શાંતિ વાતચીતમાં પ્રગતિ થઈ રહી છે. અમેરિકા-યુકેન વચ્ચે જીનિવામાં થયેલી બેઠકો પછી, ૧૯-બિંદુઓના કરાર પર સહમતી થઈ છે. યુકેનના સંરક્ષણ પ્રધાન રૂસ્તમ ઉમેરોવે કહ્યું કે ટ્રમ્પને મળવા ઝેલેન્સ્કી તૈયાર છે, આ પ્લાન રશિયાનો જ છે એમાં કોઈ બે મત નથી. હકીકતમાં આ આ શાંતિ પ્રસ્તાવ નહીં, પણ યુકેનનો સરેન્ડર પ્લાન છે. ટ્રમ્પ હંમેશાની જેમ શાંતિ કરાર માટે દબાણ કરી રહ્યા છે. ટ્રમ્પ કહે છે કે જો યુકેન કરાર સ્વીકારે તો ‘ગંભીર પરિણામો’ ટળશે, પરંતુ નહીં તો અમેરિકાની સહાય બંધ થઈ શકે. મૂળ ૨૮ મુદ્દાના કરારમાં યુકેનને ડોનેત્સ્ક વિસ્તાર છોડવો પડે અને તેની સેનાના કદ પર નિયંત્રણ રાખવું પડે.

ઝેલેન્સ્કી પર દબાણ વધી રહ્યું છે. ટ્રમ્પના અધિકારી માને છે કે હવે યુકેનને કરાર સ્વીકારવો પડશે, કારણ કે યુરોપિયન સહાય અસ્થિર છે. ઝેલેન્સ્કી હજી એમ કહી રહ્યા છે કે જો ડીલ તેમના હિતોનું રક્ષણ નહીં કરે તો યુદ્ધ ચાલુ રાખશે. વ્હાઈટ હાઉસના વિશ્લેષકો કહે છે કે ઝેલેન્સ્કીને ગરિમા ગુમાવવી કે મુખ્ય સાથી ગુમાવવા વચ્ચે પસંદગી કરવી પડશે. સીઝફાયરની સંભાવના છે, પરંતુ તે ટકાઉ રહેશે કે નહીં તે પુતિનના વર્તન પર આધારિત છે.

યુદ્ધ બંને દેશોને ભારે નુકસાન પહોંચાડ્યું છે. યુકેનમાં ૭૯,૨૧૩ સૈનિકોના મોતની પુષ્ટિ થઈ છે. ૮૧,૭૨૮ જવાન ગુમ થયા છે. રશિયામાં ૧૫૨,૧૪૨ સૈનિકોના મોતની પુષ્ટિ થઈ છે, યુકેનની પુનઃનિર્માણ ખર્ચ ૫૨૪ અબજ ડોલર છે, જે ૧૦ વર્ષમાં પૂર્ણ થઈ શકે.

રશિયા માટે, આર્થિક પુનઃપ્રાપ્તિ ૫-૭ વર્ષમાં શક્ય છે, પરંતુ સંચાલન ખર્ચથી વૃદ્ધિ ધીમી રહેશે. શાંતિ કરારનું ટકાઉપણું શંકાસ્પદ છે, ૧૯ પોઈન્ટમાં સુરક્ષા ગેરંટીઓ અને પુતિનના નો-એગ્રેશન કાયદા છે, પરંતુ રશિયન મિલિટરી બ્લોગર્સ માને છે કે પુતિન ક્રિમિયા અને ડોનેત્સ્ક પર સમજૂતી નહીં કરે. વિશ્લેષક કહે છે કે આ કરાર ‘અન્યાયી’ છે અને આ યુદ્ધવિરામ ગાઝા પટ્ટીમાં ઈઝરાયલ અને હમાસ જેવો તકલાદી સાબિત થશે. ચાર વર્ષના યુદ્ધ પછી યુકેન જમીન ને જમીર બંને ગુમાવશે. યુકેનને સમર્થન આપીને શાંતિને મજબૂત કરવી જોઈએ, જેથી આ યુદ્ધની ત્રાસદી ફરી ન બને. ■

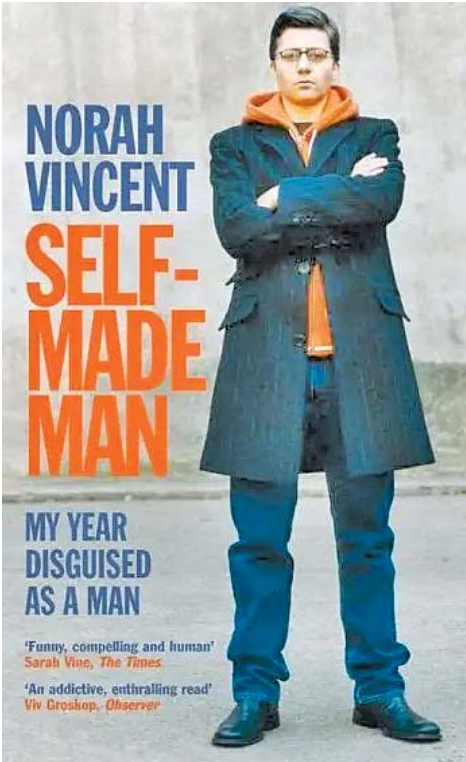
સિક્કાની ત્રીજી બાજુ

જયંત પંડ્યા

feedback@bombaysamachar.com

નોરાહ વિન્સેન્ટ નામની એક મહિલા પત્રકારે વિચાર્યું કે ચાલો, પુરુષ તરીકે પુરુષો વચ્ચે રહીને જાણીએ કે પુરુષો કેવું વિચારે છે, કેવું વર્તન કરે છે, કારણ કે ઘણા પુરુષ મહિલાઓનો વિશ્વાસ જીતવા, તેમનો પ્રેમ જીતવા તેમની સમક્ષ તો સ્ત્રીદાક્ષિણ્ય દાખવતા હોય, લટુડાપટુડા કરતા હોય. પરંતુ એ લોકો ખરેખર કેવી રીતે વિચારે છે તે જોવા માટે તેમની વચ્ચે પુરુષ બનીને જ રહેવું પડે. અને આથી તેણે દોઢ વર્ષ પુરુષ બનીને પુરુષો વચ્ચે જીવન વિતાવ્યું ત્યારે તેણે શું શું અનુભવ્યું?

નોરાહને ખુદ અનુભવ થયો કે આ ડેમિનિઝમની વાતો બોદી છે. તેને પુરુષોની તકલીફો સમજાઈ. મહિલા તરીકે જલસા છે તેવા પુરુષ તરીકે નથી. થોડી વિગતે વાત કરીએ... નોરાહ વિન્સેન્ટ લેસ્બિયન હતી. તે ટ્રાન્સજેન્ડર (લિંગ પરિવર્તન કરાવીને પુરુષ બનનાર મહિલા) નહોતી. તેણે મહિલાઓના અધિકારો અને ગે-લેસ્બિયનોના અધિકારો વિશે લખ્યું હતું , પરંતુ તે માનતી હતી કે જે પુરુષ લિંગ પરિવર્તન કરાવીને મહિલા બને છે તેને મહિલા ન ગણવી જોઈએ. આના માટે ઍંગ્રેજીમાં TERF શબ્દ છે અર્થાત Trans Exclusionary Radical Feminist મતલબ કટ્ટર ફેમિનિસ્ટ તો ખરી, પરંતુ તે ટ્રાન્સજેન્ડરને મહિલા ન ગણે. અમેરિકાના ડિટ્રોઇટમાં જન્મેલી અને લાંડનમાં ઉછરેલી નોરાહના પિતા ફોર્ડ મોટર કંપનીમાં અધિકૃતા હતા. ૨૦૦૪માં તેણે પોતાના એક પુસ્તક માટે વિચાર્યું કે જો પુરુષો વિશે લખવું હોય તો શા માટે પુરુષ બનીને તેમની વચ્ચે ન રહીને જોઈ? કારણ કે પુરુષોને સમજ્યા વગર તેમને પિતૃસત્તાક વગેરે (અમેરિકાના ફેમિનિસ્ટોએ સર્જેલી અને ચળાવેલી પરિભાષા) કહી દેવા ચોચ નથી.

આના માટે તેને પુરુષ જેવા દેખાવું તો પડે. તે સંપૂર્ણ સ્ત્રી હતી. તે નાજુક હતી. તેનાં સ્તન પણ સુવિકસિત હતાં. દાઢી ઊગે નહીં. જો માત્ર પુરુષ જેવાં કપડાં પહેરીને જાય તો પુરુષોને ખબર પડી જાય. તેને ઊંચાઈમાં કોઈ વાંધો આવે તેમ નહોતો. તે પાંચ ફૂટ દસ ઇંચ ઊંચી તો હતી જ. પુરુષ જેવા દેખાવા માટે તેણે ચરી પાળવાનું

શરૂ કર્યું અને ટ્રેનિંગ શરૂ કરી મજબૂત બાવડા બનાવવાનું.... પુરુષ જેવા સ્વરમાં વાતચીત કરવા અને ચાલવા તેણે અવાજ અને અભિનયનું પ્રશિક્ષણ પણ લીધું. સ્તનને છુપાવવાં તેણે યુસ્ત સ્પોટ્સ બ્રા સાથે તે ઢીલાં કપડાં પહેરવા લાગી. પુરુષ જેવી આછી દાઢી રાખવા માટે તેણે મેકઅપ કલાકારની સહાય લીધી. જોકે તેણે કોઈ અંતઃજ્ઞાવની દવા ન લીધી. એ રીતે તે યુસ્ત મહિલા હતી. તેને મહિલા જ બનીને રહેવું હતું. નવ મહિના જેટલી લાંબી તૈયારી કર્યા પછી નોરાહ ‘નેડ’ તરીકે પુરુષો વચ્ચે રહેવા માટે પુરુષોની બોલિંગ લીગમાં જોડાઈ. તે પુરુષોને જાણવા સ્ટ્રિપ કલબમાં પણ ગઈ. તે મહિલાઓ સાથે ‘હરવા-ફરવા’ (ડેટિંગ) કરવા લાગી.’

આ બધા જાત અનુભવ પછી તેણે વર્ષ ૨૦૦૬માં એક પુસ્તક લખ્યું: ‘સેલ્ફ મેડ મેન’. તેણે જોયું કે પુરુષોને છોકરા હોય ત્યારે નાની વયે રડવું આવે , પરંતુ પુરુષ બન્યા પછી તે રોવાનું ભૂલી જાય છે એટલે કે વેદના છુપાવી લે છે. તેમને પોતાની

લાગણી અભિવ્યક્ત કરતા નથી આવડતી. યુવતી સાથે પ્રેમની વાતમાં સ્વાભાવિક જ પુરુષ તરીકે તેને પહેલ કરવી પડી.

(યુવતીઓની ઇચ્છા હોય તોય પહેલ તો પુરુષે જ કરવી પડે.) નોરાહને એમ હતું કે એક મહિલા તરીકે તે મહિલાઓને સારી રીતે સમજતી હતી, એમાંય તે તો પાછી ફેમિનિસ્ટ હતી, પણ તેની માન્યતા ખોટી પડી. તે મહિલાઓને ક્યાં ઓળખતી જ હતી !

નેડ તરીકે નોરાહે સંપર્ક કરવાની પહેલ કરવી પડી, વાતચીત કરવાની પહેલ કરવી પડી અને યુવતીનું મન જીતવા રમૂજ અને હડાપણ બંનેની સહાય લેવી પડી. યુવતીઓને સીધાસાદા છોકરાઓ તો ગમે નહીં. (જે પુરુષ સારી રમૂજ જાણે છે તે પુરુષ સ્ત્રીમાં કેમ માનીતા હોય છે તે હવે સમજાવું ને?)

આ દરમિયાન તેને સ્ત્રીઓની ‘ના’ પણ મળી. આ ‘ના’માં નાજુકાઈ અને લાગણીનો અભાવ રહેતો. એ બધી ‘નેડ’ને ચોખ્ખેચોખ્ખી ‘ના’ જ કહી દેતી . યુવતીઓ સામેના યુવકને કેવું લાગશે તેનો વિચાર કર્યા વગર સ્પષ્ટ રીતે, આકર્ષ લાગે તેમ કહી યુવકોનું હૃદય ભાંગી નાખે છે તેવો અનુભવ નેડને પણ થયો. તેને પુરુષો પ્રત્યે સહાનુભૂતિ થવા લાગી.

◀ નોરાહ વિન્સેન્ટ

એક લેખિકાને દોઢ વર્ષ પુરુષ તરીકે કેવો અનુભવ થયો ?

એક હાર્ડકોર ફેમિનિસ્ટ લેખિકા નોરાહ વિન્સેન્ટ માનતી હતી કે પુરુષો તો ફૂર હોય છે...

મહિલાઓ પર અત્યાચાર કરે છે, પણ એણે જાતઅનુભવ કર્યો ત્યારે...

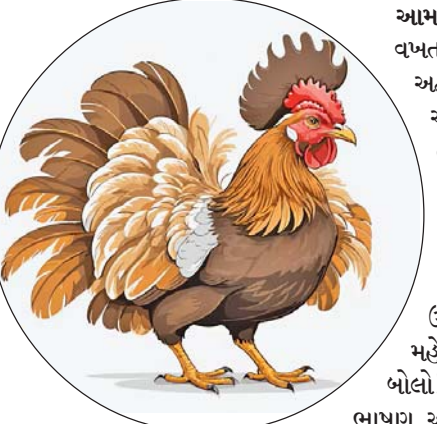

શરદ જોશી સ્પીકિંગ

સંજય છેલ

feedback@bombaysamachar.com

નિંભર દેશમાં આત્મનિર્ભર હું...

આમ તો અઠવાડિયે કે ૧૫ દિવસે એક વખત આવું બનતું જ હોય છે અને આ અઠવાડિયે પણ એવું જ થયું કે ગામમાં અહીંતહીં કામ કરતા ખેડૂતો અને હુકડો પીતાં પીતાં મજાનું સુખી સંસારી જીવન જીવતા લોકોને સમાચાર મળ્યા કે શહેરથી એક સજજન માણસ પધાર્યા છે, જે બહુ જાણકાર અને અનુભવી છે, ઉદાર અને આદર્શવાદી છે, વળી મહેનતુ છે અને તોયે નેતા પણ છે, બોલો! એ નેતા આજે ગામનાં ચોકમાં ભાષણ આપશે કે ગામના ગરીબ ખેડૂતો એમની આવક કેવી રીતે વધારી શકે?

આ બાબત પર (સરકારી રાબેતા મુજબની બોલિંગ) ચર્ચા થશે. એટલે ગામનાં દરેકને ત્યાં આવીને ભાષણ સાંભળવા વિનંતી છે.

‘ગામનાં ખેડૂતો એમની આવક કેવી રીતે વધારે?’ આ પ્રશ્ન બધાની સામે હતો જ, જે સદીઓથી ઉડેલાયો નથી કે ઉડેલાશે પણ નહીં એટલે સ્વાભાવિક રીતે કુતૂહલપૂર્વક અને આવક વધારવાની લાલચમાં ખેડૂતભાઈઓ સાંજે ગામના ચોકમાં આવીને ભેગા થયા.

ભાષણ આપવાવાળા સજ્જન અને પાછા નેતા પણ હતા. એમણે કહ્યું, ‘પ્રિય ભાઈઓ, જો તમે તમારી આવક વધારવા માંગતા હોવ તો નવા નવા ગૂઢ ઉદ્યોગને અપનાવો અને ઘરે બનેલી વસ્તુઓ બજારમાં વેચીને પૈસા કમાવો! કામ વગર ખાલી બેસી ના રહો! જેમ કે તમે મરઘીઓ પાળો તો એમાં શરૂઆતમાં ખર્ચ ઘણો ઓછો આવશે. મરઘી દાણા ખાઈને પોતાનું પોષણ પણ કરી લેશે. અને મરઘી રોજ ઈંડા આપશે, એને વેચીને તમે પૈસા કમાઇ શકો છો.’

આ વાત ભીમાના મનજામાં બરાબર બેસી ગઈ અને એણે નક્કી કર્યું કે આવતા વખતે ગામમાં ગુજરી ભરાશે એમાં એ અને મરઘા મરઘીની જોડી ખરીદી લાવીને ઘંધો શરૂ કરી દેશે.

ભીમાએ એની પત્નીને કહ્યું, ‘આપણે ઘોડા દિવસ પછી મરઘી અને ઈંડા વેંચીને બકરીઓ ખરીદીશું, પછી બકરીઓ વેંચીને ગાયો ખરીદીશું, પછી ગાયો વેંચીને ઘોડા ખરીદીશું, પછી ઘોડા વેંચીને હાથી ખરીદીશું અને પછી એયને હાથી પર બેસીને ઠાઠથી જાત્રાએ જશું.’

ભીમાની પત્નીએ ટોણો મારતા કહ્યું, ‘જાઓને હવે.. તમારાથી કંઈ નહીં થાય!’ ‘ભીમાએ પત્નીને ઠપકો આપ્યો,’ ઓયે, શેખચલ્લી ના સમાજ મને! તું જોતી રહે, આગળ શું શું થાય છે!

પછીને રવિવારે ભીમો બજારમાં મરઘી-મરઘો ખરીદવા ગયો અને ચાર સમજદાર અને એક મૂર્ખની પણ સલાહ લઈને એક સરસ મરઘો અને ઈંડા આપતી મરઘી ખરીદીને ઘર તરફ વિચારતા વિચારતા પાછો ફર્યો કે- ‘આ કામ બીજાઓની મદદથી ચલાવવું જોઈએ કે જાતે જ? પેલાં ઈંડા રોજ શહેર સુધી કેવી રીતે પહોંચાડીશું હું? વળી મરઘીઓ રાખવાથી ક્યાંક મારો ઘરમ તો નહીં અભડાયને?’ વગેરે...વગેરે...

સવારનાં અંગિયાર વાગી રહ્યા હતા. ગામના તલાટી સાહેબ ઓફિસ જવા માટે ઘરનાં દરવાજા પર પટાવાળાની રાહ જોતા ઊભા હતા, જે પાછો એમના માટે પાન લેવા ગયો હતો.

ભીમાના હાથમાં મરઘી જોઈને તલાટીએ કહ્યું, ‘અરે વાહ ભાઈ, શું લઈને આવ્યો છે? જરા મને પણ તો દેખાડો!’ ભીમાએ તલાટી સાહેબને મરઘી બતાવી અને મરઘીનાં ખૂબ ગુણગાન ગાયા. તલાટી સાહેબે કહ્યું, ‘વાહ, સરસ છે! આને તો હું રાખીશ, તારી ચાદગીરી રૂપે. તું જા. ચાલ નીકળ..’

હવે બિચારો ભીમો તલાટી સાહેબને કેવી રીતે ના પાડી શકે? ઉપરથી હસતો અને મનથી ઉદાસ એ ઘર ભણી ચાલવા માંડ્યો. હાથમાં એકલો મરઘો લઈને! એવામાં ગામમાં જિલ્લાના પોલીસ અધિકારી એક લૂંટની તપાસ કરવા અને સાબિત કરવા કે ગામવાળાઓ પણ ડાકુઓ સાથે મળેલા છે એ ગામમાં અડીંગો જમાવીને બેઠા હતા અને એક પછી એક ગામવાળાં ધીમેડી ધીમેડીને પરાણે કબૂલાત કરાવી રહ્યા હતા. ત્યાં તો ભીમાના હાથમાં મરઘો જોઈને પોલીસવાળા સાહેબ બોલ્યા.

‘એય...મરઘાને અહીંયા લાવ! શું નામ છે તારું?’ ભીમો હાથ જોડીને પોલીસ ઓફિસર પાસે ગયો. પોલીસ ઓફિસરે કહ્યું, ‘અરે, મરઘો તો બહુ સરસ છે! લાગે છે, તું તો નક્કી આ લૂંટ વિશે જાણતો હશે. હૈને...બોલ સાલા, ક્યાંથી આવ્યા મરઘાના પૈસા?’ ભીમાએ ફરગરીને કહ્યું, ‘ના ના સાહેબ, હું કંઈ નથી જાણતો?’ ‘તો ચાલ ભાગ અહીંયાથી!’, પોલીસ અધિકારીએ બૂમ પાડી અને મરઘો લઈને એને રાંધવા માટે હવાલદારને આપી દીધો. બિચારો ભીમો, ચૂપચાપ ખાલી હાથે, ઘર તરફ ચાલવા માંડ્યો. ‘અને આત્મનિર્ભર મરઘા-મરઘીનું સપનું તો ઈંડા મૂક્યા વિના જ રહી ગયું!’

और ये मौसम हंसी...

દેવલ શાસ્ત્રી

feedback@bombaysamachar.com

આપણે પ્રેમને ઘણી વાર ફૂલો, ચાંદની અને ગીતોમાં શોધીએ છીએ, પણ કેટલીક ફિલ્મ એવી હોય છે, જે પ્રેમની એવી તો વિરોધાભાસી વ્યાખ્યા આપે કે મન થંભી જાય.

લુઈ માલની ફ્રેન્ચ ફિલ્મ ‘લાકોમ્બ લુસિયન’માં નાયક એક ફૂર, નિર્દય યુવાન છે. નાઝીઓની ફ્રેન્ચ પોલીસમાં કામ કરે છે ને ચુદ્દીઓને પકડાવે છે. એ પ્રાણીઓની કતલ જોઈને મજા લે છે.

એક દિવસ એક છુપાયેલા ચુદ્દી પરિવારની યુવાન પૌત્રીના પ્રેમમાં પડે છે. જે લોકોને તે ષિકારતો હતો, એ જ પ્રેમિકા માટે પોલીસની હત્યા કરીને ભાગે છે, પકડાય છે, મરે છે, પણ તેને બચાવે છે. પ્રેમ ફૂરતાને એક પળમાં ઉથલાવી શકે છે.

રોબર્ટો બેનીન્ચીની ‘લાઇફ ઇઝ બ્યુટીફુલ’માં ગીદો એક હળવો-ફૂલવો ચુદ્દી યુવાન છે. ધનિક શિક્ષિકા દોરા સાથે ભાગીને લગ્ન કરે છે, દીકરો જન્મે છે. બીજા વિશ્વયુદ્ધમાં ત્રણેય નાઝી કેમ્પમાં પહોંચે છે. બાળકો અને વૃદ્ધોને તરત જ ગેસ ચેમ્બરમાં લઈ જવાય છે. ગીદો પુત્રને કહે છે: ‘આ બધું એક મોટી ગેમ છે. જે બોલ્યા વગર રહેશે અને છુપાઈને રહેશે એને ૧૦૦૦ પોઇન્ટ મળશે અને પ્રાઈઝ એક મોટી ટેન્ક છે.’

દરરોજ ગીદો કાર્ટૂન જેવા રમકડા કરે છે, હસે છે, રમે છે જેથી બાળકને ખબર જ ન પડે કે મોત ચહે બાજુ નાયે છે, અને અમેરિકન સૈનિકો આવે છે, ગીદો મરી જાય છે, પણ પુત્ર ટેન્કમાં બેસીને માને મળે છે અને ખુશીથી બોલે છે: અમે જીતી ગયા!

પ્રેમ યાતના-ઓમાં પણ હસવાની હિંમત આપે છે.

तसवीरनी आरपार

ભાટી એન.

feedback@bombaysamachar.com

પૈયેયું નામ પડતા જ મીઠો સ્વાદની અનુભૂતિ માનસપટ્ટ પર અંકિત થાય પણ પૈયેયા સામાન્ય રીતે માંદા માણસો ખાય છે એવી લઘુતાગ્રંથિ બંધાય ગઈ છે.!. અરે પૈયેયું તો દરેક વ્યક્તિ માટે ગુણકારી છે.!. તેમાંય કબજિયાત જેને રહેતી હોય તેમના માટે રામભાણ ઈલાજ છે, પૈયેયું રચક છે જેથી મળ પાતળો આવે છે, જેમાં અસંખ્ય ગુણકારિતા હોવાથી ખાવામાં મોજ આવે છે, અને તેની હિંમત પણ નજીવી હોવાથી સામાન્ય માણસને પણ પરવરે છે,પણ પૈયેયું ખાતા પહેલા તાસીરને અનુરૂપ સેવન કરવું હિતાવહ છે, આમ તો આ ફળ સમગ્ર ગુજરાત, મહારાષ્ટ્રમાં મળે છે, પણ આજે પૈયેયા વિશે પૂરક માહિતી આપતાં પહેલા તે કયાંના વખણાવું તે જાણીએ. મોરબી જિલ્લાનું પાનેલી ગામ રળિયામણું છે પણ પાનેલીનાં પૈયેયા વિવ્ર ચિખ્વાત છે, આથી હું પાનેલી ગયો, ત્યાંના માયાગુ માનવી ખેડૂત રાઘવજીભાઈ પોપટભાઈ ચાવડા લગભગ ૨૦ વર્ષથી પૈયેયાની ખેતી કરે છે, તેની માવજતનો પૂરો અનુભવ ધરાવે છે, આથી શ્રીન દીલા જમ ઝાડમાં લુંબોઝુંબો પૈયેયા જોઈ મનમોહિત થઈ જાય એક ઝાડમાં ૧૫થી ૨૦ કિલો પૈયેયા ઊતરે છે,

પાનેલીનું પપૈયું ખાય જો... મીઠો મધુર સ્વાદ માણી જો!

ગયા વર્ષે એક ચાર કિલો બસો ગ્રામનું પૈયેયું ઊતરેલ તેઓ બી લેતા નથી પૈયેયામાં જે બી નીકળે તેને રાખમાં ભેળવી સુકાઈ જાય પછી તેજ બી એમો વાવીએ છીએ, લીલાછમ પૈયેયા થાય પછી તેને દાબો કરે જેમાં કાગળને કોથળા વીંટી રાખતા બે દિવસમાં પીળાસ જેવા થઈ પાકી જાય પછી ખાવ તો મીઠાં સાકર જેવા લાગે છે. પૈયેયા જ્યાં વાવે તેને ઘેરો કહે છે.

પૈયેયાં વૃક્ષ જેવો દેખાતો એક છોડ છે જેમાં શખ્ખાઓ હોતી નથી. આની લંબાઈ કે ઊંચાઈ ૫ થી ૧૦ મીટર જેટલી હોય છે. આના પાંદડાં માત્ર ટોચ પર ચક્રાકારે ગોઠવાયેલા હોય છે. તેના

છલ્લે તે પુરુષોના ‘વીકેન્ડ રીટ્રીટ’માં જોડાઈ. એમાં તેને પુરુષોની માનસિકતાનો વધુ ગ્રાહ પરિચય થયો. તેને યથાર્થતા જણાઈ અને આ યથાર્થે તેનામાં રહેલી ફેમિનિસ્ટના ફેમિનિઝમને તોડી પાડી. તેણે જોયું કે પુરુષો એકબીજા સાથે ખુલ્લા મને વાત કરવા પ્રયાસ કરે છે. મહિલાઓની જેમ મનની વાત મનમાં નથી રાખતા.

ફેમિનિઝમ સામ્યવાદીઓએ ઉપજાવી કાઢેલો સંઘર્ષ છે. પ્રથમ વિશ્વ યુદ્ધ પછી જમીનદારો અને ખેડૂતો વચ્ચે વિશ્વભરમાં લોહિયાળ સંઘર્ષ ન થયો તેનાથી નિરાશ થઈને હંગેરીના જયોર્જ લ્યુકાસ અને ઇટાલીના એન્ટોનિયો ગ્રામસ્કી વગેરે સામ્યવાદીઓએ નવો સામ્યવાદ વિકસાવ્યો. નવા વર્ગો વચ્ચે સંઘર્ષ ઉત્પન્ન કરવાનો. તેમણે નવા શોષક અને શોષિત વર્ગ જન્માવ્યા. માતાપિતા-સંતાન, પતિ-પત્ની, પુરુષ-સ્ત્રી, જૈવિક પુરુષ-સ્ત્રીઓ અને ટ્રાન્સજેન્ડર, નૈતિકતાવાદીઓ-અનૈતિકતાવાદીઓ વગેરે. તેમાંથી જ અમેરિકામાં ફેમિનિઝમ આવ્યું અને વિશ્વભરમાં ફેલાયું.

એટલે ફેમિનિસ્ટ હોવાના કારણે નોરાહ વિન્સેન્ટ પણ માનતી હતી કે પુરુષો ફૂર હશે, મહિલાઓ પર અત્યાચાર કરતા હશે અને મહિલાઓ તો બિચારીબાપડી હશે , પરંતુ એક પુરુષ તરીકે ૧૮ મહિના જીવવાથી તેની આ માન્યતા ભાંગીને ભુકડી થઈ ગઈ. જોકે તેની અસર તેના પર એટલી ખરાબ પડી કે તેની ઊંધ વેરણ થઈ ગઈ. તેને પેનિક એટેક આવવા લાગ્યા. તેમાંથી તે કઈ રીતે બહાર નીકળી એ અનુભવો પણ રસપ્રદ છે એની વાત ફરી કયારેક...■

પ્રણયથી પ્રેમ સુધીની યાત્રા...એક નવતર બાયોગ્રાફી

સાહિત્યમાં પ્રણયને ઢોંગી કહેવામાં આવ્યો છે.

પ્રણયના પાયામાં નીતિ હતી. ધીમે ધીમે લોકોને ભૂલ સમજાવા લાગી અને પ્રણય માટે નજરીયો બદલાવા લાગ્યો. લોકોની દ્રષ્ટિમાં પ્રણય માટે આદર થવા લાગ્યો. પ્રણય માટે ત્રાપ લાયકાત જોઈએ, જે ‘ની’ માંથી પેદા થઈ છે... નેતૃત્વ, નીતિ અને નેત્ર. નેત્ર એટલે વિઝન. એબ્રામ્સેશનની કળાથી મોંડીને વિઝનની બનાવની ક્ષમતા હોય તો જ પ્રજા ચાહે છે. જ્યાં

રિસ્પોન્સિબલ લીડરશિપ, વેલ્યુઝ અને વિઝન હશે ત્યાં પ્રણય કહો કે પ્રેમ, લોકોને આપોઆપ પેદા થશે.

કાલિદાસ જેવા સાહિત્યકારે પ્રણયને પ્રકૃતિનો વૈભવ કહ્યો. પ્રણય જગતનો પહેલો રાજા બન્યો , જેણે શામ- દામ-દંડ - ભેદ સિવાય લોકોના દિલમાં રાજ્ય સ્થાપ્યું. જયોતિષની આગાહી સાચી પાડી. એક કથા અનુસાર, પ્રણય રાજા બન્યો, એટલે પ્રેમ નામનું સિંહાસન બન્યું. પ્રણય અત્યંત ઉદાર વ્યક્તિ હોવાથી પ્રેમને આગળ વધાર્યો અને પોતે શાંતિથી સિંહાસન પર બેઠો. પ્રણવ માટે પ્રેમ શબ્દ વધુ પ્રચલિત થયો.

પશ્ચિમના તમામ વિચારકો એક જ વાત કહે છે જે આપણો પ્રણય કહે છે. પ્રેમ શરૂઆતમાં એક અંધ ઊર્જા હોય છે, પણ જયારે તેમાં અને વેલ્યુઝ પાયામાં હોવા જોઈએ. ગાંધીના નામે આમ જ આખી દુનિયામાં માર્ગો નથી બન્યા. આમ છતાં પ્રણયે જોયું કે હજી પ્રજા સુખી નથી. પ્રણય વૃદ્ધ થવા લાગ્યો હતો, તેને થયું કે મારા નવા સ્વરૂપની જરૂર છે. પ્રણયે એક પગ પર ઊભા રહીને પ્રજાના સુખ માટે ઉગ્ર તપશ્ચર્યા શરૂ કરી.

પ્રજા કંઈ ભોળી હોતી નથી. તરત જ ટીકાઓ કરવાની શરૂ કરી કે પ્રણય તો દંભી છે, ઢોંગી છે. બગભગત છે. લગભગ દરેક યુગના

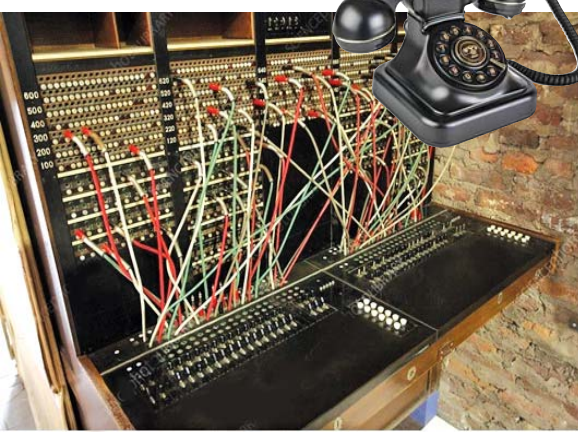
પગભર બન્યા છે ઉત્તર ગુજરાતમાં અનેક ખેડૂતો પૈયેયાની ખેતી કરી આર્થિક રીતે પગભર બન્યા છે. જે ખેડૂતોની સંખ્યામાં આ વર્ષે વધારો થવાની બાગાયત વિભાગ શક્યતાઓ વ્યક્ત કરી રહ્યું છે. જેમાં પૈયેયાની ખેતી જે ખેડૂતો કરતા હતા અને તેમને થયેલા આર્થિક મોટા ફાયદાથી પ્રેરાઇને અન્ય ખેડૂતો પણ આ વર્ષે પૈયેયાની ખેતીમાં ઝંપલાવી રહ્યા છે. ત્યારે પૈયેયાનું વાવેતર કરનારા ખેડૂતો માટે કેટલીક બાબતો પણ ધ્યાને રાખવી જરૂરી છે. જે અંગે દાંતીવાડા કૃષિ યુનિવર્સિટીના તજજ્ઞો દ્વારા માહિતી અને સલાહ અપાઇ છે. પૈયેયા ઉષ્ણકટિબંધનો પાક છે, ફળપાકોમાં પૈયેયા પાંચમા નંબરનો અગત્યનો ટુંકાગાળાનો રોકડીયો પાક છે. તેની વ્યાપારિક ખેતી ખૂબજ પ્રચલિત છે. અને એકમ દીઠ વધુ આર્થિક વળતર આપતો મહત્વનો પાક છે. પોષક આહારની દ્રષ્ટિએ પાક પૈયેયા પાયક, રચક, પિત્તાનાશક અને પોષક ગણાય છે. તેમાં વિટામિન-એ, વિટામિન-સી અને વિટામિન-બી-૧ અને બી-૨ તથા ક્ષારોનું પ્રમાણ પણ સાડું છે. પૈયેયાના કાચા ફળોમાંથી મળતું પપેન મુખ્યત્વે ઔષધો તેમજ ઔષ્ધોગિક બનાવટોમાં વપરાય છે. આ પપેનની આડપેદાશને લીધે સમગ્ર વિશ્વમાં તે અગત્યનું ફળ ગણાય છે.

અજબ ગણબની દુનિયા

હેન્રી શાસ્ત્રી henry.shastri@bombaysamachar.com

ડબલા સર્વિસના ડબ્બા ગૂલ

લેન્ડલાઈન તો આધુનિક જમનાનો શબ્દ છે. ૫૦ - ૬૦ વર્ષ પહેલાં ઘરે ટેલિફોનનું કનેક્શન આવતું ત્યારે ‘ઘરે ડબ્બું બેસાડી ગયો છે’ એમ સંદેશો ફરી વળતો. ઘણા લોકો મજાકમાં મહાનગર ટેલિફોન નિગમ લિમિટેડ (એમટીએનએલ)ને - લેન્ડલાઈન ટેલિફોન સર્વિસને ‘ડબલા સર્વિસ’ તરીકે પણ ઓળખતા. જોકે, આ સર્વિસ વારંવાર બગડી જવાથી ફોન ૩૩ (કામ કરતો બંધ) થઈ જવાથી MTNL ના પ્રથમ અક્ષર લઈમારો ટેલિફોન નથી લાગતો એવી હાંસી પણ ઉડાડવામાં આવતી હતી. જોકે, મોબાઈલ સર્વિસ સાવ સસ્તી થઈ ગઈ હોવાથી આપણા દેશમાં તો લેન્ડલાઈનનું અનેક જગ્યાએ ઊંકમણું થઈ ગયું છે. ફાઈબર અને ડિજિટલ વોઈસના વધી રહેલા વ્યાપને કારણે યુકેમાં ૪૬૦૦ ટેલિફોન એક્સચેન્જનેતાળું લાગી જશે એવી સત્તાવાર જાહેરાત કરવામાં આવી છે. આ પૈકી સૌથી જૂનું ડેડીન્ગટન ટેલિફોન એક્સચેન્જ પહેલી ડિસેમ્બરથી બંધ કરવામાં આવ્યું છે. નવી સર્વિસમાં કોપર વાયરને બદલે ફાઈબરનો ઉપયોગ કરવામાં આવશે. આ ફેરફારથી વાયરિંગ અને અન્ય સાધનો રાખવાની જગ્યામાં ખાસતી બચત થશે અને લેન્ડલાઈનના ૪૬૦૦ એક્સચેન્જની સામે ફક્ત ૧૦૦૦ સુપર ડિજિટલ એક્સચેન્જની જરૂર પડશે. આ બદલવાથી નેટવર્કનું ભવિષ્ય વધુ કાર્યક્ષમ બનશે એ હૈયારાણ આપવામાં આવી છે.

યુદ્ધથી ભાગ્યો, પણ મલ્લ યુદ્ધમાં દેશનું નામ કર્યું રોશન...

૧૪૦ કિલોગ્રામ વજનના પાંચ ફૂટ સાડા અગિયાર ઈંચની ઊંચાઈ ધરાવતા યુકેનના ૨૧ વર્ષના પહેલવાન આઓનિશ્ચિએ જાપાનીઝ કુસ્તી તરીકે ઓળખ આપી શકાય એવા ‘સુમો’ના મુકાબલામાં પ્રતિસ્પર્ધીને ધૂળ ચાટતો કરી ૨૫ કિલો વજનની ટ્રોફી ઊંચકી ત્યારે પહેલીવાર અંતરમાંથી ગ્લાનિ દૂર થઈ હોવાનું તેણે મહેસૂસ કર્યું હશે.

યુકેનમાં જન્મેલા આઓનિશ્ચિએ સાત વર્ષની ઉંમરથી જ સુમોની તાલીમ લેવાનું શરૂ કરી ૧૫ વર્ષની ઉંમરે જાપાનમાં આયોજિત જુનિયર વર્લ્ડ સુમો ચેમ્પિયનશિપમાં ત્રીજું સ્થાન મેળવ્યું હતું. સુમો જગતમાં છવાઈ જવાના એના અરમાન હતા. જોકે, ૨૦૨૨માં રશિયાએ યુકેન પર કરેલા આક્રમણમાં આઓનિશ્ચિ ટ્રેઈનિંગ લેતો હતો એ રેસલિંગ સેન્ટર જમીનદોસ્ત થઈ ગયું. અનેક ઐથિલટના પરિવાર દેશ છોડી નાસી ગયા અને કુસ્તીના કારિયર પર પૂર્ણવિરામ ન મુકાઈ જાય એ માટે જુનિયર

સુમો પહેલવાનનો પરિવાર જર્મની પહોંચ્યો. સુમો માટેની લગનને કારણે થોડા જ સમયમાં આઓનિશ્ચિએ જાપાન પહોંચી સુમોની સઘન તાલીમ લીધી. વિવિધ સ્પર્ધા જીતી સફળતાની સીડી ચડી ઉચ્ચ સ્તરની સ્પર્ધામાં વિજેતાપદ મેળવ્યું છે. સુમોના સર્વોચ્ચ ટાઈટલ જીતવાના અરમાન સાથે મલ્લએ એક ઈન્ટરવ્યૂમાં પોતાની લાગણી વ્યક્ત કરતા જણાવ્યું છે કે ‘હું આશા રાખું છું કે સુમોમાં મારી પ્રગતિ જોઈ યુકેનવાસીઓને પ્રેરણા મળશે.’

મગજ મંથન— વિઠ્ઠલ વઘાસિયા

feedback@bombaysamachar.com

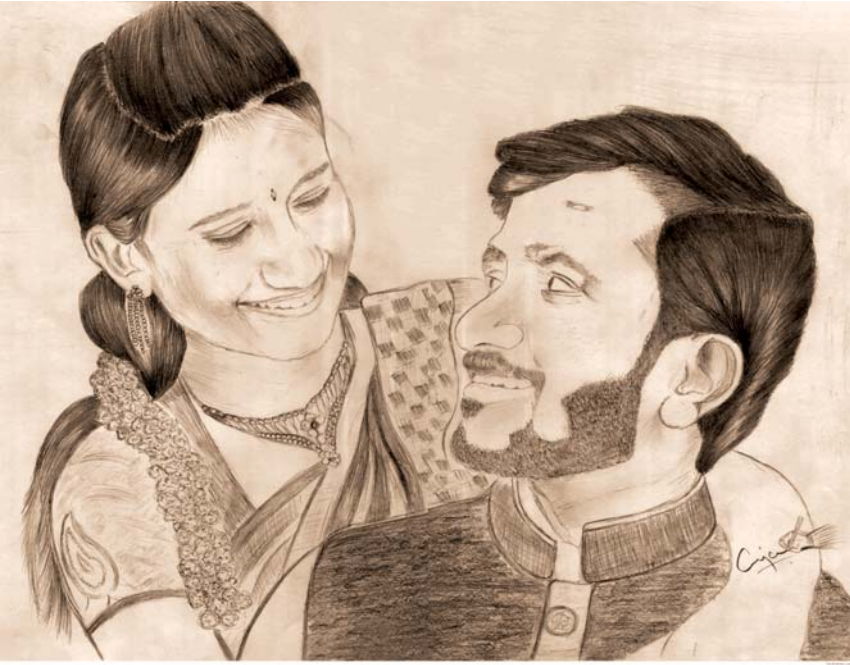
દામ્પત્ય જીવન માનવીના જીવનનું અત્યંત મહત્વનું અને સમજદારીભર્યું સંભારણું છે. લગ્ન માત્ર બે વ્યક્તિનું નહીં, પરંતુ બે હૃદય - બે વિચાર - બે સંસ્કૃતિ અને વિશેષતઃ બે પરંપરાનું પણ મિલન છે. તેમાં ‘સમર્પણ’ અને ‘પ્રેમ’ એ બે આધારસ્તંભ છે, જેના આધાર પર સમગ્ર દામ્પત્ય રૂપી મહેલ મજબૂત અને સંતુલિત રીતે ઊભો રહે છે.

આજના યાંત્રિક યુગમાં, જ્યાં સંબંધ ઘણીવાર પળવારમાં જોડાય છે અને તૂટે છે એવા સમયે જીવનસાથી પ્રત્યેનો સંનિષ્ઠ પ્રેમ, સહકાર અને સમર્પણ વધુ અગત્યના બની રહે છે.

દામ્પત્ય જીવનમાં પ્રેમનો અર્થ માત્ર રોમેન્ટિક લાગણીઓ પૂરતો કરવાનો નથી. પ્રેમ એ સમજણ, સહાનુભૂતિ, વિશ્વાસ તથા એકમેકની ભૂલોને સ્વીકારી લેવાની સમજણ છે. પ્રેમ એટલે એકબીજાની ખુશી માટે પોતાના સ્વભાવ અને સ્વાર્થને પણ ક્યારેક બાજુ પર રાખી દેવાની ભાવના. જ્યારે દામ્પત્ય જીવનમાં પ્રેમ હોય ત્યારે ઝઘડા, મતભેદો અથવા મુશ્કેલીઓ આવવા છતાં સંબંધો તૂટતા નથી, પરંતુ વધુ મજબૂત બને છે. ફક્ત આનંદ અને સુખની પળોમાં જ નહીં, બલકે દુઃખ અને સંઘર્ષના સમયમાં પણ જીવનસાથી હિંમત અને સાથ આપે છે.

દામ્પત્ય જીવનનું બીજું અગત્યનું અંગ છે - સમર્પણ. દામ્પત્ય એટલે પુરુષના કર્તૃત્વ અને સ્ત્રીના સમર્પણનું સુભગ મિલન. અહીં પુરુષ એ ગઘ છે તો સ્ત્રી એ પદ છે. આ ગઘ-પદ સંગ્રહનું નામ જ છે, જીવન. દામ્પત્ય જીવનમાં માત્ર ‘હું’ ને સ્થાન ન હોય બલકે ‘અમે’ જરૂરી છે. જીવનસાથીની લાગણીઓ સમજવાની, એને માન આપવાની અને જીવનના

દામ્પત્ય એટલે પુરુષનાં કર્તૃત્વ ને સ્ત્રીનું સમર્પણ...

નિર્ણયો સાથે મળી લેવા એ સમર્પણની જ નિશાની છે. સમર્પણનો અર્થ ગુલામી નથી, પરંતુ ભરપૂર સહઅસ્તિત્વ છે. તેમાં વ્યક્તિ પોતાની ઓળખ ગુમાવતી નથી, પરંતુ સંબંધને પ્રાથમિકતા આપે છે.

દામ્પત્ય જીવનમાં વિશ્વાસનું મહત્વ પણ અગત્યનું છે. વિશ્વાસ વગરનું દામ્પત્ય જીવન રેતીના મહેલ જેવું છે. બહારથી સુંદર દેખાય પણ અંદરથી ખોખલું અને નબળું હોય. એકબીજા પર વિશ્વાસ રાખવાથી મનમાં શંકા, અસુરક્ષા અને તણાવ ઊભો થતો નથી. વિશ્વાસ જીવનસાથીને સ્વતંત્રતા આપે છે અને આત્મવિશ્વાસ પણ આપે છે કે, મારો સાથી મારી સાથે છે. આ ભાવના દામ્પત્ય જીવનને મજબૂત બનાવે છે.

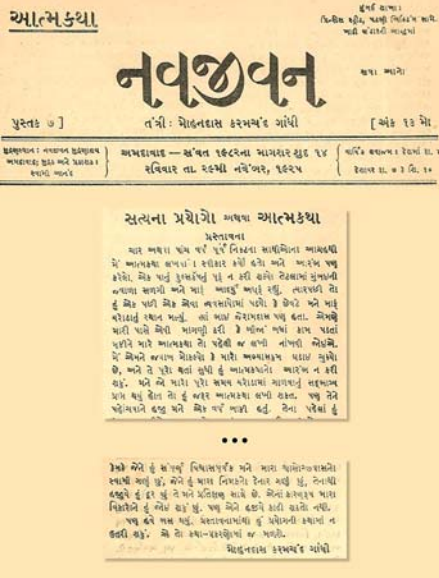
સમજણ શક્તિ પણ દામ્પત્ય જીવનમાં

સર્વકાલીન ‘સત્યના પ્રયોગો’ની સદી

મહાત્મા ગાંધી આજે અપ્રસ્તુત છે એવો દાવો ભલે કરવામાં આવતો હોય, ગાંધીજી એક વ્યક્તિ નથી, એક વિચાર છે એ સર્વ સ્વીકાર્ય બાબત છે. ગાંધીજીના બાળપણથી ૫૧ વર્ષના થયા ત્યાં સુધીના તેમના જીવનકાળ સુધીની લાખેલી જીવનકથા એટલે ‘મારા સત્યના પ્રયોગો.’ અલબત્ત, આ પુસ્તકમાં તેમનાજીવનમાં અત્યંત મહત્વ ધરાવતાં છેલ્લાં ૨૭ વર્ષ આવરી નથી લેવાયાં તેમ છતાં એ એટલી સત્વશીલ છે કે વિશ્વભરમાં પ્રગટ થયેલી આત્મકથામાં આગલી હરોળમાં સ્થાન ધરાવે છે.

૨૯ નવેમ્બર ૧૯૨૫માં ‘સત્યના પ્રયોગો’નો પ્રથમ હપ્તો પ્રગટ થયો હતો એ નિમિત્તે ‘નવજીવન ટ્રસ્ટ’ દ્વારા એની તસવીર અને એક નાનકડું લખાણ પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવ્યું છે . જે એમનાજ શબ્દોમાં જાળવી રાખ્યું છે...

મહાત્મા ગાંધીજી લિખિત ‘સત્યના પ્રયોગો અથવા આત્મકથા’ પહેલી વખત ભાવકો સમક્ષ પહોંચી એ વાતને આજે ૧૦૦ વર્ષ થયા ! ૨૯ નવેમ્બર ૧૯૨૫ના રોજ ‘નવજીવન’ સામયિક કે જેના તંત્રી ગાંધીજી હતા એ મેગેઝિનમાં હપ્તાવાર બાપુની આત્મકથા પ્રગટ થઈ હતી. વિશ્વની અનેક ભાષામાં અને ૨૨ જેટલી

ભારતીય ભાષામાં ઉપલબ્ધ આ પુસ્તક અનેક યુનિવર્સિટી અને કોલેજોમાં વિદ્યાર્થીઓને ભણાવવામાં આવે છે. ૧૦૦ વર્ષ પછી પણ ગાંધીજીનો શબ્દ અખંડ જ્યોત સરીખું અજવાળું પાથરે છે. ગાંધીમૂલ્ય અને ગાંધીવિચાર શાશ્વત છે.

ધૂળ ખંખેરતા લોટરી લાગી

નસીબ આડેનું પાંદડું કેમ અને ક્યારે ખસી જાય એની કોઈ વ્યાખ્યા કે ગણિત નથી હોતાં. ગલી ગોતવા નીકળ્યા હોઈએ અને હાઈ- વે પર પહોંચી જવાય એવું પણ બને .

યુકેનો આ કિસ્સો આ સંભાવનાનું સમર્થન કરે છે. ઓક્સફર્ડશાયરમાં કેટલાંક વર્ષથી એક ઘરમાં રહેતા શખ્સને ગેરેજમાં ધૂળ ઝાપટતાં એક પેઈન્ટિંગ હાથ લાગ્યું અને નસીબ આડેનું પાંદડું જ નહીં આખેઆખું જાણે જંગલ જ ખસી ગયું. ઓક્સફર્ડ યુનિવર્સિટી માટે પ્રખ્યાત આ કાઉન્ટીના રહેવાસીએ કેટલાક વર્ષ પહેલા પેન્ટિંગ ખરીદી ગેરેજમાં મૂકી દીધું હતું. પેન્ટિંગ્સની નિલામીની જાણ થતા ભાર્તિસાહેબને કલાકૃતિની રોકડી કરી લેવાનો વિચાર આવ્યો. એ કોઈ સાધારણ પેઈન્ટિંગ નહોતું, ઈટલીના લિયોનાર્દો દ વિન્ચીજેવી નામના મેળવનારા પીએટ્રોવેનુચીની કલાકૃતિ હતી. વેચાઈ ગયું હોવાનો હથોડો વાગ્યો ત્યારે ખરીદનારે ઓફર કરેલી કિંમત જોઈને અનેક મોઢાં આશ્ચર્યથી પહોળા થઈ ગયા. ૫૦૦ વર્ષ જૂનું આ પેન્ટિંગ એક કલાપ્રેમીએ ૬ લાખ ૮૫ હજાર પાઉન્ડ (આશરે ૮ કરોડ રૂપિયા) માં પોતાનું કરી લીધું. વેટિકન સિટીના ધર્મસ્થાનની દીવાલો પર પેઈન્ટિંગ કરવાની જવાબદારી નિભાવનારા પેન્ટરની કલાકૃતિએ ઈતિહાસ રચી એક વ્યક્તિને આર્થિક સમૃદ્ધિના શિખર પર બેસાડી દીધી !

ત્યો કરો વાત!

પુરુષાર્થ વિના પ્રારબ્ધ સાથ ન આપે. ઊંઘણશીનું ભાગ્ય પણ બગાડા પાતું હોય એવું કહેવાય છે. આ માન્યતાને સાચી ઠેરવતાઅનેક ઉદાહરણ છે. જોકે, તાજેતરમાં ચીનમાં ઊલટો ગંંગા વહેતી જોવા મળી હતી. મેટ્રેસ બનાવતી એક કંપનીએ પ્રમોશન માટે એક આડા પડી રહેવાની એક કોમ્પિઝિશનનું આયોજન કર્યું હતું. નિયમો કડક હતા જેમકે ઊંડવા - બેસવાની મનાઈ, ટોયલેટ જવા પર પ્રતિબંધ, પડખું ફરવાની છૂટ, ખાવાનું પણ સૂતા સૂતા. પુસ્તક વાંચવાની, મોબાઈલ ચલાવવાની પરવાનગી

હતી. ૨૪૦ જણ સ્પર્ધામાં ઉતર્યા હતા અનેછેલ્લેછેલ્લેસ્પર્ધા મુશ્કેલ બનાવી બચેલા ત્રણ સ્પર્ધકને હાથ - પગ ઊંચા રાખી સુવા કહ્યું. અંતે ગર્લફ્રેન્ડના આગ્રહથી સ્પર્ધામાં ઉતરેલા ૨૩ વર્ષના યુવકે ૩૦ કલાક અને ૩૫ મિનિટ આડેપડખે રહી સ્પર્ધા જીતી લીધી. એને ઈનામ પેટે ૩૦૦૦ યુઆન (આશરે ૩૮ હજાર રૂપિયા) મળ્યા.

જોકે ૩૩ કલાક સુધી આડેપડખે પડી રહેવાની સરખામણીએ મળેલી ઈનામની આ રકમ ઘણી ઓછી ગણાય !

રમૂજ સવાલના મનમોજી જવાબ

દર્શન ભાવસાર

રહેમ નજર કેવી હોય?

* વહેમ ના પડે એવી.

નજરના જામ છલકાવનાર ક્યાં જતાં હશે?

* જ્યાં પોતાનો જામ છલકાતો કોઈ જોઈ શકે ત્યા !

ઉતાવળે આંખા નહીં તો શું પાકે?

* બાવળ ... !

ખોટા સરનામા પર કંકોતરી મોકલી દેવાય તો?

* ચાંદલાની ખોટ જાય.

ક્યા ક્યા બાજ ઊડી ના શકે?

* ચાલબાજ અને ફાંદેબાજ...

આગાહી ખોટી પડે તો શું થાય?

* નિરાંત...

હનીમૂન માટે ક્યાં જવું સારું?

* જ્યાં ડિવોર્સના બીજ ન વવાય ત્યાં....

વિદેશમાં અમુક યુગલ છૂટાછેડા કેમ ઉજવતા હશે?

* પોતાની ભૂલ જાહેરમાં કબૂલી લેવા માટે !

છૂટાછેડાના ગીત કેમ સંભળાતા નથી?

* ધીમા સ્વરે છૂટા છૂટા ગવાતા હોય છે એથી !

ફોઈને નામ પાડવાનો ચાન્સ ના મળે તો?

* કુઆને રિસાઈ જવાનું બહાનું મળી જાય...

ચેકઆઉટ અને ગેટઆઉટ માં ફરક શું?

* ચેકઆઉટ ચાજી ચૂકવીને થાય ...ગેટઆઉટ સાવ મફતમાં ! .

ઝાઝા હાથ રળિયામણાં.. અને એકલે હાથ?

* સાવ અકળામણા...

મંદિરમાં ઘંટના બદલે ડોર બેલ મુકાય તો?

* ‘ડોન્ટ ડિસ્ટર્બ મી’ નું બોડી પણ લાગી જાય.

મેકઅપ - વજ્ર પરિધાન કરતી સ્ત્રીને પહેલાં કોણ જુએ?

* અરીસો...

વરરાજા પગપાળા પરણવા જાય તો?

* તો જાનના બદલે પગપાળા સંઘ બની જાય.

મહિલાને માર્ફ ક્યારે લાગે?

* કોઈ આન્ડી. કહીને બોલાવે ત્યારે માર્ફ જ નહીં-વસમું પણ લાગી જાય !

કચ્છી ચોપક__કિશોર વ્યાસ

kishor.vyas@bombaysamachar.com

જીવતો નર ભદ્રા પામે!

જુગાર રમવું એ દુષ્કર્મ છે, સામાજિક અને વળી પારિવારિક દૂષણ છે. એટલે રમનારામાં હારવાવાળા પણ સજજન ન ગણાય અને જીતવાવાળા તો નહીં જ નહીં કારણ કે જીતનાર જુગારીએ કોઈનું કંઈક એવાં દુષ્કર્મથી હડપી લીધું હોય છે. જીતનાર જુગારીને કોઈ અભિનંદન આપતું હોય તેવું તો ભાગ્યે જ જોવા મળે અને હારનાર વ્યક્તિ તરફ કોઈ દિલસોજી વ્યક્ત નથી કરતું ખરું ને? કચ્છી ચોવક તો ચાબખાં મારતાં કહે છે કે, ‘હારે તંજો અધ મોં કારો, ખટે તંજો સજો’. શબ્દાર્થ છે: જે જુગારમાં હારે તેનું અડધું મોઢું કાળું અને જે જીતે તેનું તો આખું જ મોઢું કાળું! જુગારીઓની હાલત દર્શાવતી આ ચોવકમાં બે શબ્દો છે તેમાં ‘હારે’ એટલે હારનાર, અને ‘તંજો’નો અર્થ થાય છે તેનું. ‘અધ મોં’ એટલે અડધું મોઢું અને ‘ખટે’નો અર્થ થાય છે: જીતનાર. ‘સજો’ એટલે આખું (મોઢું).

એક ચોવક કહે છે: ‘હાઉ કે કેર ચે ખા’ મતલબ કોઈ આફત સામે, સામેથી ચાલીને જવું. ‘હાઉ’ એટલે - ઉપાધી, ભય કે આફત. ‘કે’ અહીં ‘ને’ના બદલે મૂકવામાં આવ્યો છે. ‘કેર’નો અર્થ થાય છે: કોણ અને ‘ચે’ એટલે કહે. ‘ખા’ સામાન્ય રીતે ખાવાના અર્થમાં હોય છે, પણ અહીં ‘આવ ગળે લાગીજા’ના અર્થમાં એ એકાક્ષરી શબ્દ વાપરવામાં આવ્યો છે. ભાવાર્થ એજ છે કે, ઉપાધીને સામેથી કોણ કહે કે આવ!

સામાન્ય રીતે જ, આપણને કોઈ ઘણા સમય પછી મળે તો આપણે પૂછીએ કે કેમ છો? એ વ્યક્તિ સામાન્ય રીતે જવાબ આપતો હોય એજ જવાબ આપે કે: મજામાં! પણ એ શબ્દ તેના મોઢેથી નીકળે પછી અંતર ચીસ પાડીને ઘણીવાર ડંખ મારે કે, શું વૂળ મજામાં! કેમ જીવીએ છીએ તેની અમને જ ખબર છે. આવો સંવાદ ચોવકના સત્ત શબ્દોમાં સમાઈ જાય તેવી એક ચોવક છે: ‘હલોં કીં તા સે અસકે ખબર આય’ જીવન સ્વસ્થ ન હોવાની આમાં ચીસ સંભળાય છે. ‘હલોં કીં તા’ આ શબ્દ સમૂહનો અર્થ છે: કેમ જીવીએ છીએ...‘સે’ એટલે તેની. ‘અસકે’નો અર્થ થાય છે: અમને. ‘ખબર આય’ એટલે ખબર છે.

વળી, આવી દશામાં આધાસન આપતી પણ એક ચોવક પ્રચલિત છે કે, ‘હેયાતી આય ત મિડે આય’. આપણે ગુજરાતીમાં બોલતા હોઈએ છીએ કે, ‘જીવતો નર ભદ્રા પામે’ બસ. તેના જેવું જ! એ પ્રમાણે ચોવકનો અર્થ એવો થાય છે કે, હયાતી છે, તો બધું જ છે! ‘હેયાતી’ એટલે હયાતી. ‘આય’નો અર્થ થાય છે: છે. ‘મિડે’ એટલે બધું.

ઘણા લોકોને વાતે વાતે સોગંદ ખાવાની આદત હોય છે. ખોટે ખોટા સોગંદ ખાય અને પોતે દરેક વાતે સાચા જ છે તેવું પુરવાર કરવાના પ્રયાસ કરે! પરંતુ ચોવક કહે છે: ‘સોં ખણે સે સયો ન થીયાજે’ ‘સોં’ એટલે સોગંદ. ‘ખણે સે’ ખાવાથી (સોગંદ ખાવાથી), ‘સયો’નો અર્થ થાય છે, ‘સાયો’. ‘ન થીયાજે’ એટલે ન થવાય. પણ ભાવાર્થ એવો થાય છે કે, જેમ થતું હોય તેમ જ થાય!

જીવનમાં વિશ્વાસ એ મહત્વનું પરિબળ છે. જોકે, આજકાલ તો કોઈનામાં વિશ્વાસ મૂકતાં પહેલાં કોઈ બીજાને પૂછવું પડતું હોય છે. વાત વિશ્વાસ મૂકવાની છે અને તેના માટે એક પવિત્રતા ધરાવતી ચોવકનો ઉપયોગ થતો હોય છે. ચોવક છે: ‘સૂરજ જ સાંખ નેં ભ્રામણ જો વચન’ સૂરજ દેવતાનો સાક્ષીભાવ જેટલો પૂજનીય છે, તેટલો જ વિશ્વસનીય છે. ચોવકના જણાવ્યા મુજબ ‘ભ્રામણ’ એટલે કે ‘બ્રાહ્મણ’નું વચન પણ વિશ્વસનીય હોય છે.

નહેરુ સરકારી ખર્ચે બાબરી મસ્જિદ બનાવવા માગતા હતા, સરદાર પટેલે તેમની યોજના નિષ્ફળ બનાવી: રાજનાથ

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)
અમદાવાદઃ સરદાર પટેલની ૧૫૦મી જન્મજયંતી નિમિત્તે ‘યુનિટી માર્ચ’ના ભાગ રૂપે વડોદરા નજીક શિનોરનાં સાધવી ગામમાં એક સભાને સંબોધતા, સંરક્ષણ પ્રધાન રાજનાથ સિંહે પટેલને એક સાચા ઉદાર અને બિનસંપ્રાદાયિક વ્યક્તિ તરીકે વર્ણવ્યા હતા, જે ક્યારેય તુષ્ટિકરણમાં માનતા ન હતા. રાજનાથસિંહે મંગળવારે જણાવ્યું હતું કે, દેશના પ્રથમ વડા પ્રધાન જવાહરલાલ નહેરુ સરકારના ખજાનામાંથી બાબરી મસ્જિદ બનાવવા માગતા હતા, પરંતુ સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલે તેમની યોજના નિષ્ફળ બનાવી હતી.

સંરક્ષણ પ્રધાને કહ્યું હતું કે, પંડિત જવાહરલાલ નહેરુ જાહેર ભંડોળથી (અયોધ્યામાં) બાબરી મસ્જિદ બનાવવા માગતા હતા. જો કોઈએ આ પ્રસ્તાવનો વિરોધ કર્યો હોય, તો તે સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલ હતા, જે એક ગુજરાતી માતાના પુત્ર હતા. તેમણે બાબરી મસ્જિદ જાહેર ભંડોળથી બનવા દીધી ન હતી. તેમણે વધુમાં કહ્યું હતું કે, જ્યારે નહેરુએ ગુજરાતમાં સોમનાથ મંદિરના જીર્ણોદ્ધારનો મુકો ઉઠાવ્યો ત્યારે પટેલે સ્પષ્ટતા કરી હતી કે, મંદિર એક અલગ બાબત છે કારણ કે તેના જીર્ણોદ્ધાર માટે જરૂરી ૩૦ લાખ રૂપિયા સામાન્ય લોકો દ્વારા દાન કરવામાં આવ્યા હતા.

ભાજપના અગ્રણી નેતાએ કહ્યું હતું કે, સોમનાથ મંદિરના જીર્ણોદ્ધાર માટે

એક ટ્રસ્ટ બનાવવામાં આવ્યું હતું અને આ કાર્ય માટે સરકારનો એક પણ પૈસો ખર્ચવામાં આવ્યો ન હતો. તેવી જ રીતે, સરકારે અયોધ્યામાં રામ મંદિરના નિર્માણ માટે એક પણ રૂપિયો ફાળો આપ્યો ન હતો. સમગ્ર ખર્ચ દેશના લોકોએ ઉઠાવ્યો હતો. આને સાચી ધર્મનિરપેક્ષતા કહેવાય.

સિંહે કહ્યું હતું કે, સરદાર પટેલ વડા પ્રધાન બની શક્યા હોત, પરંતુ તેમણે ક્યારેય તેમના કારકિર્દીમાં કોઈ પદની લાલસા રાખી ન હતી. સંરક્ષણ પ્રધાને વધુમાં કહ્યું હતું કે નહેરુ સાથે વૈચારિક મતભેદો હોવા છતાં, તેમણે તેમની સાથે મળીને કામ કર્યું કારણ કે તેમણે મહાત્મા ગાંધીને વચન આપ્યું હતું. તેમણે દાવો કર્યો હતો કે નહેરુ ૧૯૪૬ માં કોંગ્રેસ પ્રમુખ બન્યા કારણ કે સરદાર પટેલે ગાંધીની સલાહ પર તેમનું નામાંકન પાછું ખેંચી લીધું હતું. સિંહે કહ્યું, ૧૯૪૬ માં કોંગ્રેસ પ્રમુખ પંડેરાય ગાંધીજીએ સરદાર પટેલને નહેરુને કોંગ્રેસ પ્રમુખ બનવા દેવા અને તેમનું નામાંકન પાછું ખેંચવા કહ્યું હતું, ત્યારે તેમણે તરત જ તેમનું નામાંકન પાછું ખેંચી લીધું હતું. નહેરુ પરિવારનું નામ લીધા વિના, સિંહે કહ્યું હતું કે, કેટલીક રાજકીય શક્તિઓ પટેલના વારસાને ભૂંસી નાખવા માંગતી હતી. વડા પ્રધાન નરેન્દ્ર મોદીએ જ સરદાર પટેલને ઈતિહાસના પાનામાં

એક ચમકતા તારા તરીકે ફરીથી સ્થાપિત કર્યા છે. સિંહે દાવો કર્યો હતો કે કેટલાક લોકોએ પટેલના વારસાને છુપાવવાનો અને ભૂંસી નાખવાનો પ્રયાસ કર્યો, પરંતુ જ્યાં સુધી ભાજપ સત્તામાં છે, ત્યાં સુધી તેઓ સફળ થશે નહીં. સરદાર પટેલના મૃત્યુ પછી, સામાન્ય લોકોએ તેમના માટે સ્મારક બનાવવા માટે પૈસા એકઠા કર્યા હતા, પરંતુ જ્યારે આ માહિતી નહેરુજી સુધી પહોંચી, ત્યારે તેમણે કહ્યું હતું કે સરદાર પટેલ ખેડૂતોના નેતા હતા, તેથી આ પૈસા ગામડાઓમાં કુવાઓ અને રસ્તાઓ બનાવવા માટે ખર્ચવા જોઈએ. આ તે કેવી મજાક! કૂવાઓ અને રસ્તાઓ બનાવવાની જવાબદારી સરકારની છે. આ માટે સ્મારક ભંડોળનો ઉપયોગ કરવાનો સૂચન વાહિયાત હતું. તેમણે વધુમાં કહ્યું કે આ દશાવિ છે કે તે સમયની સરકાર પટેલના મહાન વારસાને કોઈપણ કિંમતે છુપાવવા અને દબાવવા માગતી હતી.

રાજનાથ સિંહે સવાલ કર્યો હતો કે, નેહરુએ પોતાને ભારત રત્નથી સન્માનિત કર્યા, પરંતુ તે સમયે સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલને ભારત રત્ન કેમ ન આપવામાં આવ્યો? વડા પ્રધાન નરેન્દ્ર મોદીજીએ સ્ટેચ્યૂ ઓફ યુનિટીનું નિર્માણ કરીને સરદાર પટેલને યોગ્ય સન્માન આપવાનું નક્કી કર્યું. આ ખરેખર આપણા વડા પ્રધાન દ્વારા એક પ્રશંસનીય કાર્ય છે. સંરક્ષણ પ્રધાને એ દાવાને પણ ફગાવી દીધો કે પટેલ વડા પ્રધાન બનવા માટે ખૂબ વૃદ્ધ હતા. આ

સંપૂર્ણપણે ખોટું છે. મોરારજી દેસાઈ ૮૦ વર્ષથી વધુ ઉંમરના હતા. સિંહે સવાલ કર્યો હતો કે જો મોરારજી દેસાઈ ભારતના વડા પ્રધાન બની શકતા હોત, તો ૮૦ વર્ષથી ઓછી ઉંમરના સરદાર પટેલ વડા પ્રધાન કેમ ન બની શક્યા? કાશ્મીર મુદ્દાનો ઉલ્લેખ કરતા સિંહે કહ્યું હતું કે જો કાશ્મીરના જોડાણ સમયે પટેલની માગણીઓ પર ધ્યાન આપવામાં આવ્યું હોત, તો ભારતને આટલા લાંબા સમય સુધી કાશ્મીર સમસ્યાનો સામનો કરવો પડ્યો ન હોત. તેમણે કહ્યું કે વલ્લભભાઈ પટેલ હંમેશા વોટચીટ દ્વારા સમસ્યાઓનું નિરાકરણ લાવવામાં માનતા હતા. જોકે, જ્યારે બધા રસ્તા બંધ હતા, ત્યારે તેમણે કડક વલણ અપનાવવામાં અચકાયા નહીં. જ્યારે હૈદરાબાદ ના વિલીનીકરણની જરૂર ઊભી થઈ, ત્યારે પટેલે તે વલણ અપનાવ્યું હતું. રાજનાથે ભારતના પ્રથમ ગૃહપ્રધાન તરીકે પટેલના કાર્યકાળનો ઉલ્લેખ કરતા કહ્યું હતું, જો તેમણે મક્કમ વલણ ન અપનાવ્યું હોત, તો હૈદરાબાદ કદાચ ભારતનો ભાગ ન હોત. વડા પ્રધાન મોદીના નેતૃત્વમાં, સરદાર પટેલના ‘એક ભારત, મહાન ભારત’ના વિઝનને વધુ મજબૂત બનાવવામાં આવ્યું છે. તેમણે કહ્યું હતું કે કલમ ૩૭૦ નાબૂદ કરવી કોઈ નાની વાત નહોતી, અને તે વડા પ્રધાન મોદી હતા જેમણે ૩૭૦ નાબૂદ કરીને (જમ્મુ અને કાશ્મીરનો વિશેષ દરજ્જો સમાપ્ત કરીને) કાશ્મીરને ભારત સાથે એકીકૃત કર્યું છે.

હનુમાન જયંતી: બેંગલૂરુમાં મંગળવારે (કન્નડ કેલેન્ડર મુજબની) હનુમાન જયંતીના તહેવારની ઉજવણી નિમિત્તે પૂજા-પ્રાર્થના કરી રહેલા શ્રદ્ધાળુઓ અને ભગવાન હનુમાનની વેશભૂષામાં કલાકારો. (એજન્સી)

બેન્કોમાં એફડીઆઈની મર્યાદા નહીં વધારાય

નવી દિલ્હી : સરકાર પબ્લિક સેક્ટર બેન્ક (જાહેર ક્ષેત્રની બેન્ક, પીએસબી)ની ફોરેન ડાયરેક્ટ ઈન્વેસ્ટમેન્ટ (એફડીઆઈ) મર્યાદા હાલની ૨૦ ટકાથી ૪૯ ટકા કરવાની કોઈ દરખાસ્ત નથી, એવી માહિતી કેન્દ્રના નાણાં ખાતાના રાજ્યકક્ષાના પ્રધાન પંકજ યોધરીએ મંગળવારે આપી હતી. પીએસબીની એફડીઆઈની લિમિટ ૨૦ ટકા છે અને ખાનગી બેન્કમાં ૭૪ ટકા છે. પ્રાઈવેટ સેક્ટર બેન્કમાં ૪૯ ટકા એફડીઆઈ ઓટોમેટિક રૂટથી હોય છે અને ૪૯ ટકાથી વધારેથી મોડીને ૭૪ ટકા સરકારી રૂટથી હોય છે. રાજ્યસભામાં સરકારને સવાલ પૂછવામાં આવ્યો

હતો કે શું સરકાર પીએસબીમાં એફડીઆઈની લિમિટ ૪૯ ટકાથી વધારવાનું વિચારી રહી છે કે નહીં. લેખિત જવાબમાં સરકારે આનો નકારાત્મક જવાબ આપ્યો હતો. રિઝર્વ બેન્ક ઓફ ઈન્ડિયાની બેન્કિંગ કંપનીના વોટિંગ રાઈટ કે શેરના પ્રાપ્તિ અને હોલ્ડિંગના માસ્ટર ડાયરેક્શન પ્રમાણે જો કોઈ વ્યક્તિની શેર પ્રાપ્તિ પાંચ ટકા પેડ અપ કેપિટલની માલિકી કે નિયંત્રણની થતી હોય તો તેને આરબીઆઈની મંજૂરી લેવી જોઈએ. બીજા એક સવાલના જવાબમાં યોધરીએ કહ્યું હતું કે ૨૦૨૦ પછી કેન્દ્ર સરકારનું શેર હોલ્ડિંગ ઓછું થયું નથી. (એજન્સી)■

રુબિયા સઈદ અપહરણ કેસના આરોપીને કોર્ટે છોડી દીધો

જમ્મુ : સેન્ટ્રલ બ્યૂરો ઑફ ઈન્વેસ્ટિગેશન (સીબીઆઈ) ને મોટા ફટકામાં ખાસ અદાલતે ૧૯૮૯ના ગૃહપ્રધાન મુફતી મોહમ્મદ સઈદની પુત્રી રુબિયા સઈદના અપહરણ કેસમાં સોમવારે એજન્સીએ પકડેલા શફત અહમદ શાંગલુને મુક્ત કર્યો હતો. અદાલતે આઠ ડિસેમ્બર ૧૯૮૯ના અપહરણના સંબંધમાં પૂછપરછ કરવા માટે સીબીઆઈને કસ્ટડી આપવાની ના પાડી હતી. જમ્મુ એન્ડ કાશ્મીર લિબરેશન ફ્રન્ટ (જેકેએલએફ)ના પાંચ ખૂનાખાર આતંકવાદીઓને મુક્ત

કર્યા બાદ રુબિયાને છોડવામાં આવી હતી.

ખાસ અદાલતે સીબીઆની કસ્ટડીની અરજ ફગાવી દેતા એવી નોંધ લીધી હતી કે એજન્સીએ નોંધાવેલા તહોમતનામામાં એનો ઉલ્લેખ નથી. સીબીઆઈએ ૩૫ વર્ષ જૂના કેસમાં સીબીઆઈ ટાડા કોર્ટે શાંગલુના રીમાન્ડની માગણી કરી હતી.

આટલાં વર્ષો શાંગલુ લાપતા હતો. સીબીઆઈએ સોમવારે તેની ઘરપકડ કરી હતી અને તેના માથા પર દસ લાખનું ઈનામ હતું.

ભારતને સૌરઊર્જા માટે ૬૫ કરોડ ડૉલરની લૉન

► સૂર્ય ઘર મુક્ત બીજલી યોજના માટે આ રકમની ફાળવણી

નવી દિલ્હીઃ વર્ષ ૨૦૨૭ સુધીમાં એક કરોડ જેટલા ઘર માટે રૂફટોપ સૌરઊર્જા અપનાવવા અને સ્વચ્છ તેમ જ પરવડી શકે તેવી ઊર્જાના વપરાશનો વ્યાપ વધારવા અને વેગ આપવા મલ્ટીલેટરલ ડેવલપમેન્ટ બેન્ક એડીબીએ ૬૫ કરોડ ડૉલર (અંદાજે રૂ. ૫,૭૮૦ કરોડ)ની લૉનને મંજૂરી આપી છે.

એક્સલેરેટિંગ અર્ફોર્બલ એન્ડ ઈન્ફલુઝિવ રૂફટોપ સોલાર સિસ્ટમને વિકસાવવા સરકાર પ્રધાનમંત્રી સૂર્ય ઘર: મુક્ત બીજલી યોજના (પીએમએસજીએમબીવાય) માટે આ રકમની ફાળવણી કરવામાં આવી છે.

આ યોજનાનો મુખ્ય આશય દેશભરમાં રૂફટોપ સોલાર સિસ્ટમ સરળતાપૂર્વક અને વ્યાપક રીતે ઉપલબ્ધ કરવાનો છે, એમ એડીબી દ્વારા મંગળવારે બહાર પાડવામાં આવેલા નિવેદનમાં

જણાવવામાં આવ્યું હતું.

આ યોજનાના અમલને કારણે દેશના એક કરોડ જેટલા ઘર માટે રૂફટોપ સૌરઊર્જા સરળતાપૂર્વક ઉપલબ્ધ બનશે.

આ યોજનાને કારણે નવી નોકરી અને રોજગાર ઊભા થશે જેને કારણે મહિલાઓનું સશક્તીકરણ થશે તેમ જ ઊર્જાક્ષેત્રની આર્થિક પરિસ્થિતિ સુધરશે, એમ ભારતસ્થિત એડીબી કન્્ટ્રીના ડિરેક્ટર મિઝો ઑડાએ કહ્યું હતું.

આ યોજના અંતર્ગત નિવાસી વપરાશકર્તાઓને ત્રણ કિલોવૉટ સુધીની રૂફટોપ સોલાર સિસ્ટમ બેસાડવા આર્થિક સહાય પૂરી પાડવામાં આવશે.

બે કિલોવૉટ સુધીની ક્ષમતા ધરાવતી સિસ્ટમ માટે ૬૦ ટકા અને બેથી ત્રણ કિલોવૉટ સુધીની ક્ષમતા ધરાવતી સિસ્ટમ માટે ૪૦ ટકા સબસિડી આપવામાં આવશે. (એજન્સી)■

‘મુંબઈ સમાચાર’ના ફન વર્લ્ડમાં તમને રસપ્રદ માહિતી મળશે અને સાથે મજા પણ આવશે. પ્રત્યેક કોયડાના સાચા જવાબ આપનારા વાચકોનાં જ નામ અહીં પ્રગટ કરવામાં આવશે.

વાચકોએ તેમના જવાબ ઈ-મેઇલથી બુધવારે સાંજે ૬:૦૦ સુધી મોકલવાના રહેશે.

ત્યાર પછી મોકલેલા જવાબ સ્વીકારાશે નહીં. વાચકોએ જવાબ નવા ઈ-મેઇલ funworld1822@gmail.com પર મોકલવાના રહેશે.

ઓળખાણ પડી ?

લાંબા પગ ને લાંબી ડોક ધરાવતા ધોળા દૂધ જેવા પક્ષીની ઓળખાણ પડી? એની પીળા રંગની ચાંચ છરા જેવી ધારદાર હોય છે.

અ) FLEMINGO બ) FLORIDA ક) BUBULCUS ડ) EGRET

માતૃભાષાની મહેક

કક્કો બારાખડીમાં હ છેવટે આવે છે, પણ અકળ કારણસર એ અશુભ ગણાતો આવ્યો છે. લહીઆઓ પુસ્તક લખતાં લખતાં સહેજ ઊંઠવું હોય અથવા લખવાનું તે દિવસ માટે કે અમુક વખત માટે બંધ કરવું હોય તો આ અક્ષર ઉપર અટકતા નથી કારણ કે તેઓ માને છે કે હ હીણો છે.

દર્શાદ

કડવાં કારેલાંના ગુણ ન હોય કડવા હો, કડવાં વચન ન હોય કડવાં હો રે

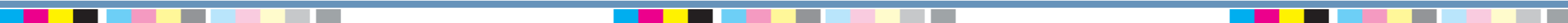
----- સુન્દરમ્

ચતુર આપો જવાબ	અર્થ જણાવો
‘રક્ત ટપકતી સો સો ઝોળી સમરાંગણથી આવે’ પંક્તિમાં ‘સમરાંગણ’ શબ્દનો અર્થ જણાવો.	
અ) ઉનાળો બ) પાદર ક) યુદ્ધભૂમિ ડ) રમશાન	

ગુજરાત મોરી મોરી રે
સુખ પછી દુઃખના દિવસો આવે જ છે એ ભાવાર્થની કહેવતના શબ્દો આડાઅવળા થઈ ગયા છે જે યોગ્ય રીતે ગોઠવી કહેવત જણાવો.
રાત ચાંદની અંધેરી દિવસની ફિર ચાર

માઈન્ડ ગેમ	સફરજન ખાવામાં સ્વાદિષ્ટ અને સ્વાસ્થ્ય માટે ગુણકારી છે. આ ફળ કયા દેશનું રાષ્ટ્રીય ફળ છે એ આપેલા વિકલ્પમાંથી શોધી કાઢો.	અ) ચેક રિપબ્લિક બ) કોસ્ટા રિકા ક) યુકે ડ) જાપાન
------------	---	--

ગયા બુધવારના જવાબ		
	ભાષાવૈભવ	ઓળખાણ પડી? SECRETARY BIRD
A	B	
LAC	લાખ	
LACE	દોરી	માઈન્ડ ગેમ ઈન્ડોનેશિયા
LACK	ઊણપ	
LACTOSE	દુધશર્કરા	
LACUNA	ગાબું	
	ચતુર આપો જવાબ અર્થ જણાવો ચર્ચા વિચારણા	
	ગુજરાત મોરી મોરી રે	
વાઘની બોડમાં હાથ ધાલવો રમત નથી		

આઈસીઆઈસીઆઈની આગેવાનીએ બેંક શેરોમાં વેચવાલીથી સેન્સેક્સમાં લગભગ ૫૦૪ પોઈન્ટનો ઘટાડો, નિફ્ટી ફરી ૨૬,૦૫૦ની નીચે સરક્યો

મુંબઈ: આઈસીઆઈસીઆઇ બેન્ક સહિતના બેન્ક શેરોની આગેવાનીએ વેચવાલીનું દબાણ વધી જતાં મંગળવારે પણ શેરબજારમાં ઘટાડાનો દોર આગળ વધ્યો હતો. સતત ત્રીજા સત્રના ઘટાડામાં સેન્સેક્સ ૫૦૩.૬૩ પોઈન્ટ અથવા ૦.૫૯ ટકા ઘટીને ૮૫,૧૩૮.૨૭ પર સ્થિર થયો. દિવસ દરમિયાન, બેન્ચમાર્ક ૫૮૮.૯ પોઈન્ટ અથવા ૦.૬૮ ટકા ઘટીને ૮૫,૦૫૩ની નીચી સપાટીને અધાડ્યો હતો.

નોંધવું રહ્યું કે, પાછલા સત્રમાં સેન્સેક્સ પ્રારંભિક તબક્કે ઇન્ડ્રા-૩ ટ્રેડમાં ઓલટાઇમ હાઇ સપાટીએ પહોંચ્યો હતો, પરંતુ સત્રના પાછલા ભાગમાં પ્રોફિટ બુકિંગને કારણે નીચા સ્તરે બંધ થયો હતો. એ જ રીતે, નિફ્ટી ૧૪૩.૫૫ પોઈન્ટ અથવા ૦.૫૫ ટકા ઘટીને ૨૬,૦૩૨.૨૦ પોઇન્ટની સપાટીએ સ્થિર થયો હતો. બ્લુ ચિપ બેંક શેરો અને રિલાયન્સ ઇન્ડસ્ટ્રીઝમાં વેચવાલી સાથે વિદેશી ભંડોળના એકધારા બાહ્યપ્રવાહને કારણે મંગળવારે શેરબજારમાં ઘટાડો થયો હતો.

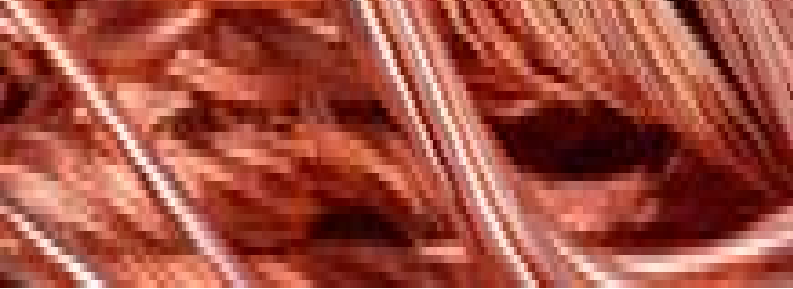
સેન્સેક્સ કંપનીઓમાં, એકિસસ બેંક, એચડીએફસી બેંક, રિલાયન્સ ઇન્ડસ્ટ્રીઝ, આઇસીઆઇસીઆઇ બેંક, ભારત ઇલેક્ટ્રોનિક્સ અને લાર્સન એન્ડ ટુબ્રો સૌથી વધુ ઘટનારા શેરોની યાદીમાં હતા. જ્યારે, એશિયન પેઇન્ટ્સ, મારુતિ, ભારતી એરટેલ અને બજાજ ફાઇનાન્સ ટોપ ગેઇનર્સ શેરોની યાદીમાં હતા.

હોમ અને ફર્નિશિંગ ક્ષેત્રની અગ્રણી કંપની વેકફ્રિટ ઇનોવેશન્સ લિમિટેડ રૂ. ૧૨૮૯ કરોડના આઇપીઓ સાથે આઠમી ડિસેમ્બરે મૂડીબજારમાં પ્રવેશ કરશે. કંપની આ ભંડોળનો ઉપયોગ વિસ્તરણ સહિતના કાર્યો માટે કરશે અને ભરણું દસમી ડિસેમ્બરે બંધ થશે. બેંગ્લોર સ્થિત આ કંપનીએ રૂ. ૧૮૫થી રૂ. ૧૯૫ની

ડૉલરમાં સફ્ટકીય લેવાલી અને આયાતકારોની પ્રબળ માગ રૂપિયો ૯૦ના તળિયે સ્પર્શનિ પાછો ફર્યો: ૪૩ પૈસાનો કડાકો

મુંબઈ: સ્થાનિક ફોરેક્સ માર્કેટમાં આજે ખાસ કરીને ડૉલરમાં આયાતકારોની વ્યાપક લેવાલી ઉપરાંત સફ્ટોડિયાઓ દ્વારા વેચાણ કપાયા હોવાથી ડૉલર સામે રૂપિયો સત્ર દરમિયાન ૪૭ પૈસાના કડાકા સાથે ૯૦ના નવાં તળિયે પહોંચ્યા બાદ ધીમો સુધારો આવતા સત્રના અંતે ગઈકાલના બંધ સામે ૪૩ પૈસાના કડાકા સાથે ૮૯.૯૬ની સપાટીએ બંધ રહ્યો હતો. ફોરેક્સ ટ્રેડરોના જણાવ્યાનુસાર સ્થાનિક ઈકિવટી માર્કેટમાં નરમાઈ અને વિદેશી સંસ્થાકીય રોકાણકારોની ઈકિવટીમાં વેચવાલી જળવાઈ રહ્યાના નિર્દેશો અને અમેરિકા-ભારત વચ્ચેની ટ્રેડ ડીલની અનિશ્ચિતતાને કારણે પણ રૂપિયો વધુ દબાણ હેઠળ આવ્યો હતો. આજે સ્થાનિકમાં ડૉલર સામે રૂપિયો ગઈકાલના ૮૯.૫૩ના બંધ સામે નરમાઈના અન્ડરટોને ૮૯.૭૦ના મથાળે ખૂલ્યા બાદ સત્ર દરમિયાન ઐતિહાસિક નીચી ૯૦ની સપાટીને સ્પર્શ્યા બાદ ઉપરમાં ખૂલતી જ ૮૯.૭૦ની સપાટી દાખવીને અંતે ગઈકાલના બંધ સામે ૪૩ પૈસા ખાખડીને

ટીન સહિતની ચોક્કસ ધાતુઓમાં ધીમો સુધારો

મુંબઈ: લૉન્ગ મેટલ એક્સચેન્જ ખાતે આજે ડૉલરમાં સુધારાતરફી વલાણ રહેતાં કોપર સહિતની અમુક ધાતુઓના ભાવમાં સુધારાતરફી વલાણ જળવાઈ રહ્યાના નિર્દેશો સાથે સ્થાનિક જથ્થાબંધ ધાતુ બજારમાં પણ આજે સ્ટોકિસ્ટોની લે-વેચ તેમ જ ઔદ્યોગિક વપરાશકારોની માગ અનુસાર વિવિધ ધાતુઓના ભાવમાં મિશ્ર વલાણ રહ્યું હતું. જેમાં મુખ્યત્વે ટીનમાં સ્ટોકિસ્ટોની આક્રમક લેવાલી જળવાઈ રહેતાં ભાવમાં વધુ કિલોદીઠ રૂ. ૧૭નો ઉછાળો આવ્યો હતો. આ સિવાય કોપર વાયરબાર, બ્રાસ, એલ્યુમિનિયમ ઈન્ગોટ્સ અને ઝિન્ક સ્લેબમાં સ્ટોકિસ્ટોની માગ ઉપરાંત સાર્વત્રિક સ્તરેથી માગને ટેકે ભાવ કિલોદીઠ રૂ. બેથી પાંચ વધી આવ્યા હતા, જ્યારે કોપર યુટેન્સિલ્સ સ્કેપમાં સ્ટોકિસ્ટોની વેચવાલીનું દબાણ રહેતાં ભાવમાં કિલોદીઠ રૂ. પાંચનો અને કોપર કેબલ સ્કેપ તથા કોપર આર્મિચરમાં નિરસ માગે કિલોદીઠ રૂ. એકનો ઘટાડો આવ્યો હતો.

બજારનાં સાધનોના જણાવ્યાનુસાર આજે મુખ્યત્વે ટીન અને બ્રાસ શીટ કટિંગ્સમાં સ્ટોકિસ્ટોની લેવાલી જળવાઈ રહેવાની સાથે

પ્રાઇસ બેન્ડ નક્કી કરી છે. ઓફર ફોર સેલનો હિસ્સો રૂ. ૯૧૨ કરોડનો છે.

બજાજ ઓટોને ટેક્સ ડિપાર્ટમેન્ટ તરફથી રૂ. ૩૪.૭૪ કરોડની ટેક્સ ડિમાન્ડ નોટીસ મળી હોવાનું કંપનીએ રેઝ્યુલેટરી ફાઇલિંગમાં જણાવ્યું છે. વિપ્રોએ નિયમનકારી પરવાનગી પ્રાપ્ત થયા બાદ ૩૭૫ મિલિયન ડોલરના સોદા હેઠલ હર્મન્સ ડીજીટલ ટ્રાન્સ્ફર્મેશન સોલ્યુશન્સનું એકિવઝિશન પૂર્ણ કર્યું છે. રિલાયન્સ ઇન્ડસ્ટ્રીઝે તેની સબ્સિડરી સ્ટાર ટેલિવિઝન પ્રોડક્શન લિમિટેડનું જીઓસ્ટાર સાથેનું મજ્દર પૂર્ણ કર્યું છે.

સેન્સેક્સ સમાવિષ્ટ શેરોમાં એશિયન પેઈન્ટ ૩.૧૧ ટકા, મારુતિ ૦.૮૩ ટકા, ભારતી એરટેલ ૦.૫૯ ટકા, હિંદુસ્તાન યુનિલિવર ૦.૫૫ ટકા, બજાજ ફાઈનાન્સ ૦.૫૪ ટકા, એનટીપીસી ૦.૩૪ ટકા, ટેક મહિન્દ્ર ૦.૨૯ ટકા, ટ્રેન્ટ ૦.૨૦ ટકા અને ટાઈટન ૦.૧૦ ટકા વધ્યા હતા, જ્યારે મુખ્યત્વે એકિસસ બેન્ક ૧.૨૯ ટકા, એચડીએફસી બેન્ક ૧.૨૫ ટકા, રિલાયન્સ ૧.૨૫ ટકા, આઈસીઆઈસીઆઈ બેન્ક ૧.૨૪ ટકા, બીઈએલ ૧.૦૧ ટકા, લાર્સન ૦.૯૯ ટકા, અદાણી પોર્ટર્સ ૦.૯૫ ટકા, બજાજ ક્લિનસર્વ ૦.૯૧ ટકા, આઈટીસી ૦.૮૩ ટકા, પાવર ગ્રીડીઝ ૦.૮૨ ટકા, મહિન્દ્ર એન્ડ મહિન્દ્ર ૦.૬૩ ટકા, ટાટા મોટર્સ પેસેન્જર ૦.૫૯ ટકા અને સ્ટેટ બેન્ક ૦.૫૫ ટકા ઘટ્યા હતા.

યુનિયન મ્યુચ્યુઅલ ફંડ કન્ઝપ્શન થીમ પર આધારિત ઓપન-એન્ડ્ઝ ઈકિવટી સ્કીમ અંતર્ગત યુનિયન કન્ઝપ્શન ફંડ લોચ કર્યું છે. ન્યૂ ફંડ ઓફર (એનએફઓ) પહેલી ડિસેમ્બર ૨૦૨૫ના રોજ ખુલશે અને ૧૫ ડિસેમ્બર ૨૦૨૫ના રોજ બંધ થશે. આ ફંડ લોચ એવા સમયે થઈ રહ્યું છે કે જ્યારે ભારતનું અર્થતંત્ર એક મહત્વના વળાંક પર છે. છેલ્લા

૮૯.૯૬ના મથાળે બંધ રહ્યો હતો. નોંધનીય બાબત એ છે કે ગઈકાલે રૂપિયો આઠ પૈસા તૂટ્યો હતો. હાલના તબક્કે ડૉલર સામે રૂપિયામાં ૯૦ની સપાટી મનોવૈજ્ઞાનિક સપાટી મહત્વની છે અને ખરીદદારોએ ખરીદી અટકાવીને ૯૦ની સપાટી જાળવી રાખી છે. રિઝર્વ બેન્કે ૯૦ની સપાટીની અંદર સક્રિય રહેવું જોઈએ જો ૯૦ની સપાટી જળવાઈ રહે તો રૂપિયો ૯૧ની દિશામાં આગળ ધપે તેવી શક્યતા નકારી ન શકાય, એમ કોટક સિક્યોરિટીઝનાં કૉમોડિટી અને કરન્સી વિભાગના હેડ આનિન્દય બે નરનજીએ જણાવતા ઉમેર્યું હતું કે અત્યારે રૂપિયાને એકતરફી ગબડતો અટકાવવા માટે રિઝર્વ બેન્કે ચંચળતા અટકાવવા સફ્ટોડિયાઓને દૂર રાખવા પ્રયાસ કરવા જોઈએ. આજે વિશ્વ બજારમાં ડૉલર ઈન્ફેક્સ ગઈકાલના બંધ સામે ૦.૦૬ ટકા વધીને ૯૯.૪૧ આસપાસ અને બ્રેન્ટ ક્રૂડતેલના વાયદામાં ભાવ ગઈકાલના બંધ સામે ૦.૨૫ ટકા ઘટીને બેરલદીઠ ૬૩.૦૩ ડૉલર આસપાસ ક્વાંટે થઈ રહ્યા હતા.

ખાંડમાં મથકો પાછળ નાકા ડિલિવરીમાં ₹ ૧૦થી ૫૦નો ઘટાડો

(વાણિજ્ય પ્રતિનિધિ તરફથી) નવી મુંબઈ: મહારાષ્ટ્રની ખાંડ મિલો પર ગઈકાલે સ્મોલ ગ્રેડની ખાંડનાં ટેન્ડરોમાં વેચવાલીના દબાણ સામે દેશાવરોની તેમ જ સ્થાનિક માગ ખપપૂરતી રહેતાં મથકો પર ટેન્ડરોમાં વેચાણ કિન્વન્ટલે રૂ. ૬૦ના ઘટાડા સાથે રૂ. ૩૬૬૦થી ૩૭૦૦માં થયાના અહેવાલ હતા. આમ મથકો પરના નિરુત્સાહી અહેવાલ સાથે સ્થાનિક જથ્થાબંધ ખાંડ બજારમાં નાકા ડિલિવરી ધોરણે ભાવમાં કિન્વન્ટલે રૂ. ૧૦થી ૫૦નો ઘટાડો આવ્યો હતો, જ્યારે હાજરમાં માત્ર સ્મોલ ગ્રેડની ખાંડમાં નીચલા મથાળેથી કિન્વન્ટલે રૂ. છનો ગુણવત્તાલક્ષી ઘટાડો આવ્યો હતો અને મિડિયમ ગ્રેડમાં માગને ટેકે ભાવમાં ટેકેલું વલાણ રહ્યું હતું.

બજારનાં સાધનોના જણાવ્યાનુસાર આજે સ્થાનિક ઝવેરી બજારમાં પણ સોનાના ભાવમાં ઊંચા મથાળેથી ૧૦ ગ્રામદીઠ રૂ. ૧૨૦૨ થી ૧૨૦૭નો ઘટાડો આવ્યો હતો, જ્યારે ચાંદીના ભાવ કિલોદીઠ રૂ. ૫૩૦ થી ૫૩૦૫ થી ઘટીને ૫૩૦૩ થયો હતો. બજારનાં સાધનોના જણાવ્યાનુસાર આજે વૈશ્વિક નિરુત્સાહી અહેવાલ સાથે સ્થાનિક ઝવેરી બજારમાં પણ સોનાના ભાવમાં ઊંચા મથાળેથી ૧૦ ગ્રામદીઠ રૂ. ૧૨૦૨ થી ૧૨૦૭નો ઘટાડો આવ્યો હતો, જ્યારે ચાંદીના ભાવ કિલોદીઠ રૂ. ૫૩૦ થી ૫૩૦૫ થી ઘટીને ૫૩૦૩ થયો હતો.

એક વર્ષમાં સરકારે પાંચ મહત્વના પગલાં ભર્યાં છે, જેમાં નાણાકીય વર્ષ ૨૦૨૬માં ટેક્સ રેટમાં ઘટાડો જીએસટી ૨.૦ની સમીક્ષા, ૮મું પગાર પંચ, ફુગાવાનું નીચું સ્તર જાળવી રાખવા સહિતના પરિબળો સામેલ છે. ઉપરાંત આરબીઆઈની સતત દરમિયાનગીરી તથા સારા ચોમાસાને લીધે પરાશયુક્ત એટલે કે કન્ઝપ્શનમાં મોટું પરિવર્તન આવી શકે છે. એક્સચેન્જ ડેટા અનુસાર, સોમવારે વિદેશી સંસ્થાકીય રોકાણકારો (એફઆઇઆઇ)એ રૂ. ૧,૧૭૧.૩૧ કરોડના ઇકિવટી વેચ્યા હતા, જ્યારે સ્થાનિક સંસ્થાકીય રોકાણકારો

વિશ્વ બજાર પાછળ સોનામાં ₹ ૧૨૦૭નો અને ચાંદીમાં ₹ ૫૩૦નો ઘટાડો

(વાણિજ્ય પ્રતિનિધિ તરફથી)

મુંબઈ: આંતરરાષ્ટ્રીય વિનિમય બજારમાં આજે ખાસ કરીને અમેરિકી ૧૦ વર્ષીય ટ્રેઝરીની ચિલ્ડમાં વધારો આવતાં લૉન્ગ ખાતે બન્ને કિંમતી ધાતુઓમાં નફાફેળી વેચવાલીનું દબાણ રહેતાં સોનાના ભાવ ઇ સપ્તાહની ટોચેથી અને ચાંદીના ભાવ વિક્રમ સપાટીએથી પાછા ફર્યા હતા.

આમ વૈશ્વિક નિરુત્સાહી અહેવાલ સાથે સ્થાનિક ઝવેરી બજારમાં પણ સોનાના ભાવમાં ઊંચા મથાળેથી ૧૦ ગ્રામદીઠ રૂ. ૧૨૦૨ થી ૧૨૦૭નો ઘટાડો આવ્યો હતો, જ્યારે ચાંદીના ભાવ કિલોદીઠ રૂ. ૫૩૦ થી ૫૩૦૫ થી ઘટીને ૫૩૦૩ થયો હતો.

બજારનાં સાધનોના જણાવ્યાનુસાર આજે વૈશ્વિક નિરુત્સાહી અહેવાલે સોનાના ભાવમાં નરમાઈનું વલાણ રહેતાં વેરારહિત ધોરણે ૯૯૫ ટય સ્ટાન્ડર્ડ સોનાના ભાવ ૧૦ ગ્રામદીઠ રૂ. ૧૨૦૨ ઘટીને રૂ. ૧,૨૭,૦૮૨ અને ૯૯૯ ટય સ્ટાન્ડર્ડ સોનાના રૂ. ૧૨૦૭ ઘટીને રૂ. ૧,૨૭,૫૯૩ના મથાળે રહ્યા હતા. જોકે, ભાવમાં ઘટાડાતરફી વલાણ છતાં સ્ટોકિસ્ટો અને રોકાણકારોની નવી લેવાલીનો અભાવ રહ્યો હતો, જ્યારે જવેલરી ઉત્પાદકો અને રિટેલ સ્તરની છૂટીછવાઈ ખપપૂરતી માગ રહી

ખાંડમાં મથકો પાછળ નાકા ડિલિવરીમાં ₹ ૧૦થી ૫૦નો ઘટાડો

(વાણિજ્ય પ્રતિનિધિ તરફથી)

નવી મુંબઈ: મહારાષ્ટ્રની ખાંડ મિલો પર ગઈકાલે સ્મોલ ગ્રેડની ખાંડનાં ટેન્ડરોમાં વેચવાલીના દબાણ સામે દેશાવરોની તેમ જ સ્થાનિક માગ ખપપૂરતી રહેતાં મથકો પર ટેન્ડરોમાં વેચાણ કિન્વન્ટલે રૂ. ૬૦ના ઘટાડા સાથે રૂ. ૩૬૬૦થી ૩૭૦૦માં થયાના અહેવાલ હતા. આમ મથકો પરના નિરુત્સાહી અહેવાલ સાથે સ્થાનિક જથ્થાબંધ ખાંડ બજારમાં નાકા ડિલિવરી ધોરણે ભાવમાં કિન્વન્ટલે રૂ. ૧૦થી ૫૦નો ઘટાડો આવ્યો હતો, જ્યારે હાજરમાં માત્ર સ્મોલ ગ્રેડની ખાંડમાં નીચલા મથાળેથી કિન્વન્ટલે રૂ. છનો ગુણવત્તાલક્ષી ઘટાડો આવ્યો હતો અને મિડિયમ ગ્રેડમાં માગને ટેકે ભાવમાં ટેકેલું વલાણ રહ્યું હતું.

બજારનાં સાધનોના જણાવ્યાનુસાર આજે સ્થાનિકમાં અંદાજે ૨૮થી ૨૯ ટ્રકની આવક સામે સ્ટોકિસ્ટોની તેમ જ રિટેલ સ્તરની

હતી. વધુમાં આજે ૯૯૯ ટય ચાંદીમાં સ્ટોકિસ્ટોની છૂટીછવાઈ વેચવાલી સામે નવી લેવાલીનો હતો, પરંતુ ઔદ્યોગિક વપરાશકારો તથા જવેલરી ઉત્પાદકોની ખપપૂરતી માગ રહેતાં વેરારહિત ધોરણે ભાવ કિલોદીઠ રૂ. ૫૩૦ના ઘટાડા સાથે રૂ. ૧,૭૪,૬૫૦ના મથાળે રહ્યા હતા.

દરમિયાન આજે લૉન્ગ ખાતે સત્રના આરંભે સ્ટોકિસ્ટોની નફાફેળી વેચવાલીનું દબાણ રહેતાં હાજરમાં સોનાના ભાવ ગઈકાલના બંધ સામે ૦.૭ ટકા ઘટીને ઔસદીઠ ૪૨૦૩.૫૫

શેરબજારે સપ્તાહના પહેલા દિવસ, સોમવારે આશારૂપદ શરૂઆત બાદ રોકાણકારોને નિરાશ કર્યા હતા. બેન્ચમાર્ક સ્ટોક સૂચકાંકો સેન્સેક્સ અને નિફ્ટી તેમના નવા સર્વકાલીન ઉચ્ચતમ સ્તરને સ્પર્શ્યા પછી ઊંચા મથાળે પ્રોફિટ બુકિંગ અને વિદેશી ભંડોળના બાહ્ય પ્રવાહને કારણે નજીબ ઘટાડા સાથે બંધ થયા હતા.

સોમવારે, સેન્સેક્સ શરૂઆતના સુધારાને ગુમાવીને ૬૪.૭૭ પોઈન્ટ અથવા ૦.૦૮ ટકા ઘટીને ૮૫,૬૪૧.૯૦ પોઇન્ટ પર બંધ થયો. દિવસ દરમિયાન, બેન્ચમાર્ક ૪૫૨.૩૫ પોઈન્ટ અથવા ૦.૫૨ ટકા વધીને ૮૬,૧૫૯.૦૨ની રેકોર્ડ ઇન્ડ્રા-૩ ઊંચી સપાટીએ પહોંચ્યો હતો.

એ જ રીતે, નિફ્ટી ૨૭.૨૦ પોઈન્ટ અથવા ૦.૧૦ ટકા ઘટીને ૨૬,૧૭૫.૭૫ પોઈન્ટ પર બંધ થયો. દિવસ દરમિયાન, તે ૧૨૨.૮૫ પોઈન્ટ અથવા ૦.૫૨ ટકા વધીને ૨૬,૩૨૫.૮૦ પોઈન્ટ ના જીવનકાળના ઉચ્ચતમ સ્તર પર પહોંચ્યો હતો.

એક નિષ્ણાતે જણાવ્યું હતું કે, બીજા ત્રિમાસિક સમયગાળાની અપેક્ષા કરતાં વધુ સારા જીડીપી વૃદ્ધિ પછી આ અઠવાડિયે આરબીઆઇ દ્વારા વ્યાજદરના ઘટાડાની અપેક્ષાઓ ઓછી થઈ ગઈ હોવાથી બજારે ઊંચા સ્તરે કરેકશનનો સામનો કરવો પડ્યો હતો. નવેમ્બરમાં વિદેશી રોકાણકારોએ વૈશ્વિક જોખમથી દૂર રહેવાની ભાવના અને ટેકિન્કલ અસ્થિરતા વચ્ચે ભારતીય ઇકિવટી બજારમાંથી રૂ. ૩,૭૬૫ કરોડ પાછા ખેંચી લીધા છે. ડિપોઝિટરી ડેટા અનુસાર, ઓક્ટોબરમાં રૂ. ૧૪,૬૧૦ કરોડના યોખ્ખા આંતર પ્રવાહ પછી નવેમ્બરમાં આ ઘટાડો થયો છે. એફઆઇઆઇએ સતત ત્રણ મહિનામાં ભારતીય બજારમાં ધૂમ વેચવાલી

કરી હતી, જેમાં વિદેશી ફંડોએ સપ્ટેમ્બરમાં રૂ. ૨૩,૮૮૫ કરોડ, ઓગસ્ટમાં રૂ. ૩૪,૯૯૦ કરોડ અને જુ લાઈમાં રૂ.૧૭,૭૦૦ કરોડની ચોખ્ખી વેચવાલી નોંધાવી હતી. નવેમ્બર સુધીનો પ્રવાહ વૈશ્વિક અને સ્થાનિક પરિબળોના સંયોજન દ્વારા આકાર પામ્યો હતો. ઓક્ટોબરમાં ટૂંકા ગાળાના વિરામ પછી, વિદેશી રોકાણકારોએ વેચાણ ફરી શરૂ કર્યું, અને નવેમ્બરમાં ભારતીય ઇકિવટીમાંથી રૂ. ૩,૭૬૫ કરોડ પાછા ખેંચી લીધા છે. ગ્લોબલ રિસ્ક ઓફ સેન્ટિમેન્ટ, વૈશ્વિક સ્તરે ટેકનોલોજી શેરોમાં અસ્થિરતા અને સેક્ટન્ડરી માર્કેટ કરતાં પ્રાથમિક બજારો માટે પસંદગીયુક્ત પસંદગીને કારણે આમ બન્યું છે.

વૈશ્વિક મોરચે, યુએસ ફેડરલ રિઝર્વના વ્યાજ દરમાં ઘટાડાના માર્ગની આસપાસની અનિશ્ચિતતા, મજબૂત યુએસ ડૉલર અને ઉભરતા બજારોમાં નબળી જોખમની ભૂખને કારણે વિદેશી રોકાણકારો સાવધ રહ્યા હતા. સ્થાનિક સ્તરે આ સાવચેતીપૂર્ણ અભિગમ, ખૂબ જ વધુ પડતા ઊંચા વેલ્યુએશન અને ઔદ્યોગિક સૂચકાંકોમાં ઘટાડાને કારણે વધુ મજબૂત બન્યો હતો, જેના કારણે ભારતના પ્રમાણમાં સ્થિર મેક્રોકોનોમિક બેકડ્રોપ હોવા છતાં રોકાણકારોના વિશ્વાસમાં ઓટ આવ્યો હોવાનું બજારના પીઠ નિરીક્ષકોએ જણાવ્યું હતું.

૨૦૨૫માં અત્યાર સુધીમાં, એફઆઇઆઇએ ભારતીય ઇકિવટીમાંથી રૂ. ૧.૪૩ લાખ કરોડથી વધુ નાણાં ઉપાડી લીધા છે. દરમિયાન, ડેટ માર્કેટમાં, એફઆઇઆઇએ સામાન્ય મર્યાદા હેઠળ રૂ. ૮,૧૧૪ કરોડનું રોકાણ કર્યું હતું, જ્યારે તે જ સમયગાળા દરમિયાન સ્વેચ્છિક રીટેન્શન રૂટ દ્વારા રૂ. ૫,૦૫૩ કરોડ ઉપાડ્યા હતા.

રૂ ૫૩૦નો ઘટાડો

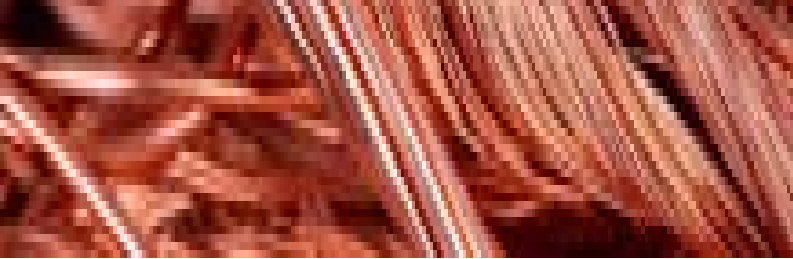
ે કાસાએ જણાવતા ઉમેર્યું હતું કે વધુમાં આજે અમેરિકાના ૧૦ વર્ષીય બોન્ડની ચિલ્ડ બે સપ્તાહની ઊંચી સપાટીએથી પાછી ફરતાં સોનાના ભાવઘટાડાને ટેકો મળ્યો હતો.

વધુમાં ગઈકાલે અમેરિકાના નવેમ્બર મહિનાના ઉત્પાદનમાં સતત નવમાં મહિને ઘટાડો આવ્યો હોવાના અહેવાલ હતા, જ્યારે હવે રોકાણકારોની નજર આવતીકાલે જાહેર થનારા રોજગારીની અને શુક્રવારે જાહેર થનારા કન્ઝ્યુમર પ્રાઇસ ઈન્ડેક્સના ડેટા પર સ્થિર થઈ છે.

જોકે, ગઈકાલે અમેરિકી ફેડરલ રિઝર્વના અધ્યક્ષ જેરોમ પૉવેલે સ્ટેન્ડફોર્ડ યુનિવર્સિટીમાં કરેલા સંબોધનમાં નાણાીનિતિ અંગે કોઈ સંકેત નહોતો આપ્યો. તેમ છતાં હાલ સીએમઈ ફેડ વોચ ટૂલ પર બજાર વર્તુળો આગામી નીતિવિષયક બેઠકમાં ફેડરલ રિઝર્વ વ્યાજદરમાં કાપ મૂકે તેવી ૮૭ ટકા શક્યતા વ્યક્ત કરી રહ્યા છે.

આ સિવાય રોકાણકારોની નજર ફેડરલ રિઝર્વના અધ્યક્ષ જેરોમ પૉવેલના અનુગામી તરીકે વ્હાઈટ હાઉસના આર્થિક સલાહકાર અને હળવી નાણાીનિતી તરફદારી કરનાર કેવિન હેઝેટની અમેરિકી પ્રમુખ ડૉનલ્ડ ટ્રમ્પ દ્વારા સત્તાવાર ક્યારે જાહેરાત કરવામાં આવે તેના પર પણ મંડાયેલી છે.

પાંખાં કામજો વચ્ચે મલયેશિયા પાછળ પામતેલમાં ધીમો સુધારો

મુંબઈ: મલયેશિયાના બુર્સા મલયેશિયા ડેરિવેટીવ્સ એક્સચેન્જ ખાતે આજે ક્રૂડ પામતેલના વાયદામાં ૬૩ રિંગિટનો સુધારો આવ્યાના અહેવાલ ઉપરાંત ગઈકાલે શિકાગો ખાતે સોયાતેલના વાયદામાં ૩૦ સેન્ટ વધી આવ્યાના ઓવરનાઈટ અહેવાલ હતા. જોકે, આજે સ્થાનિક જથ્થાબંધ પાઘતેલ બજારમાં હાજર, ડાયરેક્ટ ડિલિવરી અને સેલરિસેલ ધોરણે કામકાજો પાંખાં રહ્યા હતા અને માત્ર રવાનગીના છૂટાછવાયા કામકાજો થયા હતા. તેમ છતાં મલયેશિયાના પ્રોત્સાહક અહેવાલ સાથે સ્થાનિકમાં આરબીડી પામોલિનના ભાવમાં ૧૦ કિલોદીઠ રૂ. પાંચનો સુધારો આવ્યો હતો, જ્યારે અન્ય દેશી-આયાતી તેલમાં ટેકેલું વલાણ રહ્યું હતું.

ગઈકાલે જેએનપીટી બંદર પર આરબીડી પામોલિનનો ૪૮૪૧.૧૩૧ ટન, ક્રૂડ ડિગમ સોયાબીન તેલનો ૨૨,૯૯૪.૬૭૩ ટન, ક્રૂડ પામતેલનો ૨૭,૮૬૩.૦૫૦ ટન, ક્રૂડ પામ કર્નેલ તેલનો ૧૭.૦૯૯ ટન અને ક્રૂડ સનફ્લાવર તેલનો ૪૫૦.૮૦૦ ટન મળી કુલ ૫૬,૧૬૬.૭૫૩ ટનનો સ્ટોક રહ્યો હતો. આજે સ્થાનિકમાં ડાયરેક્ટ ડિલિવરી શરતે ૧૦ કિલોદીઠ જી-વનના

આરબીડી પામોલિનના રૂ. ૧૨૦૯ અને સોયા રિફાઈન્ડના રૂ. ૧૨૩૩, એન્ડ્યુએલના આરબીડી પામોલિનના રૂ. ૧૨૪૦, સોયા રિફાઈન્ડના રૂ. ૧૨૭૦ અને સન રિફાઈન્ડના રૂ. ૧૫૦૫, ગોદરેજ એગ્રોવેટના આરબીડી પામોલિનના રૂ. ૧૨૨૫, પર્તજ લીના આરબીડી પામોલિનના રૂ. ૧૨૪૭થી ૧૨૫૦ અને સોયા રિફાઈન્ડના રૂ. ૧૨૭૦ અને ગોક્લ એગ્રોના આરબીડી પામોલિનના ડિસેમ્બર ડિલિવરી શરતે રૂ. ૧૨૫૦ અને જાન્યુઆરી ડિલિવરી શરતે રૂ. ૧

રાજકોટમાં ‘લાલો’ ફિલ્મના પ્રમોશનમાં અફરાતફરી, ક્રિસ્ટલ મોલમાં ભીડ બેકાબુ બની

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)
અમદાવાદઃ ગુજરાતી ફિલ્મ ઉદ્યોગમાં ઇતિહાસ સર્જનારી અને બોક્સ ઓફિસ પર ધૂમ મચાવતી ફિલ્મ ‘લાલો’ શ્રી કૃષ્ણ સદા સહાયતે’ના કલાકારો ફિલ્મના પ્રમોશન માટે રાજકોટ પહોંચ્યા હતા. રાજકોટના કાલાવડ રોડ પર આવેલા ક્રિસ્ટલ મોલ ખાતે ફિલ્મની સ્ટાર કાસ્ટ પ્રમોશન માટે આવી પહોંચતા જ ચાહકોનીની ભીડ બેકાબૂ બનતા નાસભાગ જેવી સ્થિતિ સર્જઈ

હતી. મોલમાં સુરક્ષા વ્યવસ્થા ખોરવાઈ ગઈ હતી. મોલની ઇલેક્ટ્રિક સીડીના પગથિયે એક બાળકી પટકાઈ હતી. જો કે, બે વ્યક્તિએ બાળકીનો જીવ બચાવ્યો હતો. સમગ્ર ઘટનાના વીડિયો પણ બહાર આવ્યો હતો. આયોજકો વ્યવસ્થા જાળવવામાં નિષ્ફળ રહેતા મોલમાં અફરાતફરીનો માહોલ સર્જયો હતો. વધુ કોઇ અઘટિત ઘટના ન બને તે ધ્યાને લઈ કલાકારોએ ચાલતી પકડી હતી. આ અંગે મળતી વિગતો પ્રમાણે,

‘લાલો’ ફિલ્મના લોકપ્રિય કલાકારો રાજકોટના મહેમાન બન્યા હતા. પોતાના મનપસંદ કલાકારોની એક ઝલક મેળવવા માટે કાલાવડ રોડ સ્થિત ક્રિસ્ટલ મોલમાં હજારોની સંખ્યામાં ફેન્સ ઉમટી પડ્યા હતા. આ દરમિયાન ભીડ બેકાબૂ બનતા ધક્કામુકી અને નાસભાગ મચી જવા પામી હતી. આખરે પરિસ્થિતિની ગંભીરતાને પારખીને ફિલ્મના કલાકારોને તાત્કાલિક સ્થળ પરથી સુરક્ષિત રવાના કરવાની ફરજ પડી હતી.

બીજી તરફ આ બાબતની જાણ થતાં પોલીસ કાફલો પણ તાત્કાલિક ક્રિસ્ટલ મોલ ખાતે દોડી આવ્યો હતો. જ્યાં સ્થાનિક પોલીસ અને પ્રાઈવેટ બાઉન્સરોએ ભારે જહેમતે ભીડને કાબૂમાં લઈને મામલો થાળે પાડ્યો હતો. આ ભારે અફરાતફરીમાં સદનસીબે કોઈ જાનહાનિ કે મોટી ઈજાના થઈ ન હતી. જોકે, સુપરહિટ ફિલ્મના કેઝને કારણે સર્જાયેલી આ ઘટના સમગ્ર શહેરમાં ચર્ચાનો વિષય બની હતી.

રાજકોટ મહિલા કોંગ્રેસ દ્વારા શહેરની જે. જે. કુંડલિયા કોલેજ ખાતે નશાના દૂષણને અટકાવવા કાર્યક્રમ યોજાયો હતો.... (તસ્વીરઃ પ્રવિણ સેદાણી, રાજકોટ)

કચ્છ રણોત્સવમાં આવતા પ્રવાસીઓ માટે ભુજથી ધોરડો એસ.ટી. બસ સેવા શરૂ

(અમારા પ્રતિનિધી દ્વારા)
ભુજઃ દર વર્ષની જેમ આ વર્ષે પણ કચ્છના ભાતીગળ ધોરડો ખાતેના સફેદ રણમાં ગુજરાત પ્રવાસન નિગમ અને સ્થાનિક વહીવટી તંત્ર દ્વારા શરૂ કરી દેવામાં આવેલા ‘કચ્છ રણોત્સવ’માં દેશ-દેશાવરથી મહેમાન બનતા પ્રવાસીઓ માટે ગુજરાત રાજ્ય માર્ગ વાહન વ્યવહાર નિગમ, ભુજ વિભાગ દ્વારા ભુજથી ધોરડો ડાયરેક્ટ બસ સેવા ૩ ડિસેમ્બરથી શરૂ કરવામાં આવશે. આ ઉપરાંત ધોરડો ખાતેના સબરસ બસ સ્ટેન્ડથી વોય ટાવર સુધી જવા માટે પ્રવાસીઓને મુશ્કેલી ઉભી ન થાય તે હેતુથી સ્પેશિયલ ૧૦ જેટલી મીની બસ સેવા પણ શરૂ કરવામાં આવશે. ભુજથી ધોરડો જવા માટે વધારાની ત્રણ ટ્રીપો ચાલશે. જેમાં ભુજથી ધોરડો સવારે ૮ કલાકે, બપોરે ૧૫:૪૦ કલાકે,

સાંજે ૧૭ કલાકે (દર પૂનમે) ભુજથી ધોરડો (નિયમિત) સવારે ૮.૧૫ કલાકે, બપોરે ૧૫:૪૦ કલાકે, સાંજે ૧૮ કલાકે અને ધોરડોથી ભુજ સવારે ૧૦:૩૫ કલાકે, સાંજે ૧૮:૩૫ કલાકે, રાત્રે ૨૩ કલાકે (દર પૂનમે) ધોરડોથી ભુજ (નિયમિત) સવારે ૭ કલાકે, સવારે ૧૧:૩૦ કલાકે, સાંજે ૧૬:૫૦ કલાકે દરમિયાન દોડાવવામાં આવશે. ગુજરાત રાજ્ય માર્ગ વાહન વ્યવહાર નિગમ, ભુજ વિભાગ દ્વારા શરૂ કરવામાં આવનાર વધારાની ૩ ટ્રીપો બસ સેવા ભુજથી ઉપડી વાયા ભીરંડીયારા, લોરીયાથી ધોરડો રૂટ પર ચાલશે જેનો કચ્છના સ્થાનિક નાગરિકો તેમજ પ્રવાસીઓને મહત્તમ લાભ મળી રહેશે. આ સેવાની ટિકિટનું એસ.ટી. દ્વારા નિમવામાં આવેલા બુકીંગ એજન્ટ, મોબાઈલ એપ તથા નિગમની વેબસાઈટ પરથી પણ કરી શકાશે તેનું વિભાગીય નિયામક દ્વારા જણાવવામાં આવ્યું છે.

રાજકોટનો લાયન સફારી પાર્ક ઉનાળામાં જ ખુલ્લો મુકાય તેવી શક્યતા

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)
અમદાવાદઃ વિશ્વભરના લોકો એશિયાટિક લાયન જોવા માટે સૌરાષ્ટ્રના સાસણના જંગલોમાં આવે છે. સાસણમાં લાયન સફારી પાર્ક પણ છે ત્યારે તેના જેવો જ સફારી પાર્ક રાજકોટ મનપા પણ બનાવી રહી છે. મળતી માહિતી અનુસાર તેનું કામ પુરજોશમાં ચાલી રહ્યું છે અને અગામી એપ્રિલ-મેમાં આ પાર્ક લોકો માટે ખુલ્લો મૂકવામાં આવે, તેમ સૂત્રો જણાવી રહ્યા છે. હાલમાં સફારી પાર્કનું કામ ૮૦ ટકા જેટલું થઈ ગયું છે. રાજકોટના શહેરીજનો અને રાજકોટ આવતા લોકો માટે ફરવાનું એક વધુ સ્થળ મળે તે માટે મનપા દ્વારા પ્રવ્રુમન પાર્ક ઝૂની બાજુમાં આવેલી જગ્યા પર એશિયાટિક લાયન સફારી પાર્ક બનાવવામાં આવી રહ્યો છે. લગભગ રૂ. ૪૪ કરોડના ખર્ચે ૨૯ હેક્ટર જગ્યા પર પાર્ક બની રહ્યો છે. આ કામ સાત તબક્કામાં શરૂ કરવામાં આવ્યું હતું જેના ચાર તબક્કા પૂરા થઈ ગયા હોવાનું સૂત્રોએ જણાવ્યું હતું. કામની મર્યાદા જૂન ૨૦૨૬ છે, પરંતુ મર્ચ મહિનામાં પૂરું થશે, તેવી આશા મનપાના અધિકારીઓ વ્યક્ત કરી રહ્યા છે.

નખત્રાણાના નાની બન્ની વિસ્તારના ઢંઢ સરોવર આસપાસના જંગલોમાં દુર્લભ હિંસક પ્રાણી ‘ભગાડ’ જોવા મળ્યું

(અમારા પ્રતિનિધી દ્વારા)
ભુજઃ ખરીદથી ખાવડા અને અબડાસાથી આડેસર સુધી આગવી વન્યજીવ સંપદા ધરાવતા ભાતીગળ કચ્છ પ્રદેશમાં ભગાડ એટલે કે, હિંસક પ્રાણી વરુ એક દાયકા બાદ વિચરતું જોવા મળતાં પર્ચવિરણ પ્રેમીઓ રોમાંચિત થાય છે. નખત્રાણા તાલુકાના નાની બન્ની વિસ્તારના ઢંઢ સરોવર આસપાસના જંગલોમાં એક વિચિત્ર રૂપમાં ભગાડ નામક હિંસક પ્રાણી વિચરતું હોવા અંગે ગામ લોકોએ જાણકારી આપી હતી. ત્યારબાદ આ નિર્જન સીમાડામાં જઈને ભારે જહેમત બાદ કુલાચ ગામના વાઈલ્ડ લાઈફ ફોટોગ્રાફર મુકિમ મુતવાએ તેમના કેમેરામાં આ હિંસક પશુ ભગાડને કેદ કર્યું હતું. સામાન્ય રીતે શિયાળ-વરુ કે આફ્રિકન શ્વાન જેવા દેખાતા આ

હિંસક પ્રાણીના કાન મોટા, લાંબા હોય અને પાછળના પગ પણ લાંબા હોય છે. તે અત્યંત ઝડપથી ભોજન આરોગે છે. લગભગ દોઢ દાયકા અગાઉ કુલાચના સીમ વિસ્તારમાં ભગાડ વિચરતું જોવા મળ્યા બાદ હવે નખત્રાણાના નાની બન્ની વિસ્તારમાં તે જોવા મળ્યું છે જે સંભવત ચામડીને લગતી બીમારીથી પીડિત હોવાની શક્યતા જાણીતા વાઈલ્ડલાઇફ નિરીક્ષક લિયાકતઅલી નોતિયારે વ્યક્ત કરી હતી. સૂકા રણપ્રદેશમાં નોંધાયેલા આ દુર્લભ પશુ ભગાડની ઓળખ માટે તેના રંગ, આંખ, પગ અને ગ્રંથિ જેવા વિવિધ શારીરિક પરિબળોને આધારે ઓળખ પ્રસ્થાપિત થતી હોય છે. ગુજરાતીમાં ‘ભૂખ્યો ભગાડ’ કહેવત આ પશુ ઉપરથી બની છે તેમ જાણીતા સંશોધક સુભાષ પરમારે જણાવ્યું હતું.

મોરબીના મણિમંદિરની બાજુમાં આવેલી ગેરકાયદેસર દરગાહ તોડી પડાઈ

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)
અમદાવાદઃ ઐતિહાસિક મણિમંદિરની બાજુમાં બનેલી અને લાંબા સમયથી કાનૂની વિવાદના કેન્દ્રમાં રહેલી એક ગેરકાયદેસર દરગાહને સ્થાનિક તંત્ર દ્વારા તોડી પાડવામાં આવી હોવાનું સૂત્રો દ્વારા જાણવા મળ્યું હતું. સ્થાનિક લોકો લાંબા સમયથી કથિત ગેરકાયદેસર માળખાને દૂર કરવાની માગ કરી રહ્યા હતા. આ મામલો કોર્ટમાં પણ ગયો હતો અને કોર્ટે અગાઉ સ્ટે આપ્યો હતો, પરંતુ તાજેતરમાં જ સ્ટે હટાવી લેવામાં આવ્યો હતો. ત્યારબાદ, વહીવટીતંત્રે થોડા દિવસો પહેલા એક નોટિસ જારી કરીને આ માળખાને સ્વેચ્છાએ દૂર કરવા જણાવ્યું હતું. કોઈ કાર્યવાહી ન થતાં, અધિકારીઓએ મંગળવારે ભારે પોલીસ બંદોબસ્ત હેઠળ તોડી પાડવાની કાર્યવાહી હાથ ધરી હતી. કડક સુરક્ષા વ્યવસ્થા વચ્ચે ડિમોલિશન ઝુંબેશ વહેલી સવારે શરૂ થઈ હતી. રાજાની સંવેદનશીલતાને ધ્યાનમાં રાખીને, મોરબી પોલીસ કાયદો અને વ્યવસ્થા જાળવવા માટે વરિષ્ઠ અધિકારીઓ સહિત મોટી સંખ્યામાં કર્મચારીઓને તૈનાત કર્યા

હતા. જોકે આ ડિમોલિશન દરમિયાન કોઈ અનિચ્છનિય બનાવ બન્યો ન હતો. જોકે આ કાર્યવાહીથી શહેરનો મુસ્લિમ સમુદાય નારાજ થયો હતો અને અમુક મુસ્લિમો એ ડિવિઝન પોલીસ પાસે એકઠા થયા હતા અને સૂરોચ્ચાર કર્યો હતો, પરંતુ પોલીસે સ્થિતિ સંપૂર્ણપણે કાબૂમાં હોવાનું જણાવ્યું હતું. મળતી માહિતી અનુસાર ઓકટોબર ૨૦૨૨માં પોલીસે મોરબીમાં પ્રતિષ્ઠિત મણિમંદિરની બાજુમાં ગેરકાયદેસર રીતે દરગાહ બનાવવા બદલ જમીન કબજે કરવાના કેસમાં આરોપી મુજાવર હાશમશા જાફરશા ફકીરોને અમદાવાદ એરપોર્ટ પરથી ધરપકડ કરી હતી. હેરિટેજ બચાવો સમિતિએ ગેરકાયદેસર દરગાહ ઊભી કરવા સામે અપીલ કર્યા બાદ માર્ગ અને મકાન વિભાગના અધિકારીએ ૨૬ સપ્ટેમ્બર ૨૦૨૨ ના રોજ મોરબી શહેર એ ડિવિઝન પોલીસ સ્ટેશનમાં જમીન કબજે કરવા બદલ મુજાવર સામે ફરિયાદ નોંધાવી હોવાનું એક અહેવાલ દ્વારા જાણવા મળ્યું હતું.

ભાવનગરની મહિલા પોલીસ કોન્સ્ટેબલ નયના ભારૈયાની રેગ્યુલર જામીન અરજી સેશન્સ કોર્ટે ફગાવી

(અમારા પ્રતિનિધી દ્વારા)
ભાવનગરઃ શહેરની સરપેન્ડેડ મહિલા પોલીસ કોન્સ્ટેબલ નયના ભારૈયાની રેગ્યુલર જામીન અરજી સેશન્સ કોર્ટે ફગાવી દીધી હતી. ભાવનગરમાં આરોપીને પોતાના ઘરમાં રાખનાર મહિલા કોન્સ્ટેબલ નયના ભારૈયાને ભાવનગરની પોલીસે મુંબઈમાંથી ધરપકડ કરી ભાવનગર લાવી હતી અને છંદ્દા નવ દિવસથી તે જેલમાં હતી. ભાવનગર શહેરના ભરતનગર પોલીસ સ્ટેશનમાં ફરજ બજાવતી કોન્સ્ટેબલ નયના ભારૈયા ના મકાનમાંથી એટ્રોસિટીના આરોપી ઝડપાયો હતા. અને દાડની બોટલ મળી હતી. ભાવનગરની પોલીસે આરોપીને મદદ કરવા અંગે

કોન્સ્ટેબલ નયના ભારૈયા ને બે નોટિસ ફટકારી હતી, પરંતુ નયના ભારૈયા પોતાનો મોબાઈલ સ્વીચ ઓફ કરી નાખી ફરાર થઇ ગઈ હતી. દરમિયાન ભાવનગર પોલીસને ખાતમી મળી હતી કે, કોન્સ્ટેબલ નયના મુંબઈમાં છે. આથી ભાવનગરની પોલીસની ટીમ મુંબઈ રવાના થઈ હતી અને ત્યાંથી તેની ધરપકડ કરી ભાવનગર લાવી હતી. પોલીસે કોન્સ્ટેબલ નયનાને કોર્ટમાં રજૂ કરતા કોર્ટે તેને જેલ હવાલે કરવા હુકમ કરતા તેને જેલ ખાતે મોકલી દેવામાં આવી હતી. દરમિયાન મહિલા પોલીસ કોન્સ્ટેબલ નયના ભારૈયાની રેગ્યુલર જામીન અરજી સેશન્સ કોર્ટે ફગાવી હતી.

જામનગરમાં ડબલ્યુએચઓના ટ્રેડિશનલ મેડિસિન સેન્ટરનું કામ પૂર્ણ થવાને આરે: કેન્દ્ર સરકાર

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)
અમદાવાદઃ કેન્દ્ર સરકારના આયુષ મંત્રાલયે આપેલી માહિતી અનુસાર જામનગરમાં વર્દ હેલ્થ ઓગેનાઈઝેશન (ડબલ્યુએચઓ) દ્વારા સ્થાપિત ગ્લોબલ ટ્રેડિશનલ મેડિસિન સેન્ટર ખાતે માળખાકીય કામકાજ ૭૯% જેટલું પૂર્ણ થયું છે. આ માટે મંજૂર થયેલી રકમમાંથી ૪૦% ભંડોળનો ઉપયોગ ઓકટોબર સુધીમાં કરવામાં આવ્યો છે. રાજ્યસભાના સંસદ પરિમલ નથવાણીએ પૂછેલા સવાલના જવાબમાં આયુષ રાજ્યમંત્રી પ્રતાપરાવળ ધાધવે જણાવ્યું હતું કે બાંધકામ અને વિકાસ કાર્ય સ્થિર ગતિએ ચાલી રહ્યું છે.

બદલાતા વૈશ્વિક સંદર્ભો અને ટ્રેડિશનલ મેડિસિનની વધતી માગ માટે, ડબલ્યુએચઓ ૨૦૨૨ માં ભારત સરકારના સહયોગથી ગ્લોબલ ટ્રેડિશનલ મેડિસિન સેન્ટરની સ્થાપના કરી હતી. ડબલ્યુએચઓ (હુ)ની એકંદર ટ્રેડિશનલ મેડિસિન સ્ટ્રેટેજીના ભાગરૂપે આ સેન્ટર વૈશ્વિક સ્વાસ્થ્ય અને વિકાસમાં પરંપરાગત સ્વાસ્થ્ય પ્રણાલીઓ ના યોગદાનને શ્રેષ્ઠ બનાવવા માટે સંશોધન અને પુરાવા, જૈવવિવિધતા અને સમાનતા, અને નવીનતા અને ટેકનોલોજી પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરે છે, તેમ જ વાબમાં જણાવવામાં આવ્યું હતું.

